

## Van esélyünk megmaradni

A magyarság számára sorsdöntő választások lesznek 2022-ben. Az egyházaknak a nemzeti és keresztyén oldal mellett kell állniuk. **6. oldal**

## A részek egysége: örök erő

Mámor helyett hála azért, hogy az Isten megpróbálja az övéit, de közben útmutatást és erőt is ad a nehézségek leküzdéséhez. **8. oldal**

## Tévedés és megbocsátás

Ismertem egy idős házaspárt, akik több mint húsz éven át úgy éltek közös lakásban, hogy egyetlen szót sem szóltak egymáshoz. **11. oldal**



# HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2021. NOVEMBER • 32. évf. 21-22. szám • Ára 3 lej



## A szeretet mint oldószer

Sokan ismerik azt a megállapítást, miszerint az alkohol kitűnő oldószer, mert sikerrel oldja a házasságot, a családot, a barátokat, a munkaviszonyt, a jogosítványt, a máj- és agysejteket, csak épp a problémákat nem.

Ez az észrevétel helytálló, csak az a baj vele, hogy a problémákra összpontosít, nem a megoldásra. Az ilyen hozzáállással keserítjük meg az életünket, ugyanis a botlásokra, a bal lépésekre, a hibákra, a tévedésekre azonnal felfigyelünk, s ezáltal belevetjük magunkat a panaszáradat kiszámíthatatlan csapongásába. Közben teljesen megfeledkezünk arról, hogy a problémákról nem panaszkodni, s alattuk nem összeroppanni kell, hanem megoldást keresni rájuk. Jézus sem szörnyülködött az ember mafláságán, hiúságán és óriásinak vélt, de valójában parányi tudásán, hanem tette azt, ami kiutat adott az Isten-ismeret miatti homályból.

Az előző megállapítással párhuzamban állítom, hogy a szeretet is kitűnő oldószer, mert oldja a házasságot, a családot, a barátságot, a munkaviszonyt, a közösség mérgét. Ebben a meghatározásban pedig már nem a probléma, hanem a megoldás áll a fókuszban.

A szeretet megbocsátó, és oldja a haragot.

Mekkora harag dülhatott Ézsauban, amikor ráébredt, hogy a jogos örökségétől megfosztották? Nem kell találgatni, mert az ige szerint gyilkos indulat támadt benne, ezért is menekült el Jákób.

(Folytatás a 2. oldalon)

## A győztes szabadság

Az újságírás értelméről gondolkodtam. Miért is végezzük mi ezt a küldetést? Mi a célja és valós eredménye ennek a szolgálatnak? A célunk az igaz üzenet eljuttatása. Nem pletykákat akarunk terjeszteni, még csak lejáratni sem szeretnénk senkit, sőt. Nem kampányolunk vagy ellenkampányolunk, és nincsenek fizetett hirdetések sem. A rossz beidegződéseken szeretnénk változtatni, a csüggedteket vigasztalni. Az Élet nézőpontjából akarjuk láttatni az életet. A százéves egyházkerület is ezzel a hozzáállással tudott fejlődni. Hogyan olvasnak ma az emberek? Lelkükre veszik az üzenetet, gondolkodnak rajta, és van tettekben, változásban megmutatkozó jó gyümölcsük a jó írásoknak vagy akár a templomban elhangzott, lélekre ható prédikációknak? Az

a tapasztalatom, hogy sajnos sok esetben adalít és gyönyörködött, vágyakozó sóhajra indít az igazság, de aztán nem változik semmi. Nem változtatok, mert már sok minden elfárasztott – nincs kedvem, erőm, hangulatom a változásra. Kérem, szánjunk energiát és időt a gondolkodásra. Vegyük a bátorságot, és ismerjük magunkra. Legyünk mentegőzések nélkül őszinték önmagunkkal. Nem tudunk megbocsátani, nem akarunk felejtetni, és ez annyi energiát elvon tőlünk, de úgy felüldíti a káröröm. Merjünk megbocsátani, tanuljunk meg felejtetni, és tiszta szívből törekedjünk magunk körül igazi békét teremteni. Ez mindig a győztes szabadságot adja nekünk. Mindig!

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE



[www.facebook.com/harangszo](https://www.facebook.com/harangszo)

## A szeretet mint oldószert

(Folytatás az 1. oldalról)

Aztán eltelt két évtized, s ez idő alatt a bosszútól fűtött düh tovább növekedhetett volna Ézsauban. Még természetesnek is mondhatnánk ezt a folyamatot, mert az a saját tapasztalatunk, hogy a sértésekből származó sebeinket a végtelenségig képesek vagyunk nyalogatni. Ám Ézsauban a harag nem oltotta ki a szeretetet, hanem a szeretet oldotta fel a haragot. Ennek köszönhető, hogy Jákób visszatérésekor „Ézsau eléje futott, és megölelte őt, nyakába borult, megsókolta, és sírtak” (1Móz 33,4).

Nem mindegy, hogy a szeretet vagy a megbántottság tüzeit tápláljuk magunkban. A bosszúvágy valóságos méregként bomlasztja a lelki békét, az életörömet, a családi harmóniát és az életünk számos áldását. Ézsauban erősebb volt a testvéri szeretet, mint a becsapás okozta fájdalom. Fontos emlékeztetnünk önmagunkat, hogy a „szeretet hosszútűrő” (1Kor 13,4).

### A SZERETET IRGALMAS, ÉS OLDJA A BOSSZÚVÁGYAT

Józsefnek, az elkényeztetett gyermekből lett nagy hatalmú úrnak, minden joga megvolt ahhoz, hogy megleckéztesse az egykor oly gonoszul viselkedő testvéreit. Amikor látta az el-

esettségüket, könnyűszerrel elégtételt vehetett volna rajtuk, s bosszúvágyból végigjárathatta volna velük a rabszolgasors nehéz útját. A kezdeti erőfitogtatást viszont hamar legyőzte az irgalmat gyakorló szeretet. Ez ellentmond annak az emberi természetnek, amelynek a „szemet szemért, fogat fogért, kezét kézért, lábat lábért, égetést égetésért, sebet sebért, kék foltot kék foltért” (2Móz 21,24–25) igazságossága már kevés. Sokkal inkább hasonlít ahhoz az igazsághoz, amit Jézus a hegyi beszédben jelentett ki: „Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem aki téged arcul üt jobb felől, fordítsd feléje a másik arcodat is. És aki el akarja perelni téled a te alsóruhádát, engedd oda neki a felsőt is. És aki téged egy mérföldre kényszerít, menj vele kettőre” (Mt 5,39–41).

### A SZERETET MINDENT ELTŰR, ÉS OLDJA A KEMÉNYSZÍVŰSÉGET

Péter azt gondolta, hogy igazán kitett magát ért, amikor a hétszeri megbocsátást kilátásba helyezte. „Uram, hányszor vétkezhet az én atyámfia ellenem, és hányszor kell megbocsátanom neki? Még hétszer is? Jézus így válaszolt: Nem azt mondom, hogy hétszer, hanem még hetvenhétszer is” (Mt 18,21–22).

Ez örök kérdése az embernek. Meddig kell

elszenvednünk az ellenünk elkövetett vétkeket. Egyszer, kétszer, hétszer vagy akár addig, amíg bele nem pusztulunk? Jézus az adós szolga példázatával szemlélteti a mindent eltűrő szeretet csodáját, de határát is. A király elengedte a megfizethetetlen tartozást, de irdatlanul megbüntette azt a keményszívűséget, amely nem volt hajlandó tovább gyakorolni ezt a kegyelmet. Ami viszont a példázatbeli szolganak nem sikerült, az új élettel ajándékozta meg a megtért bűnösöket. Isten kegyelmében enyhülhet meg a mi keményszívűségünk is.

### A SZERETET SOHA NEM FOGY EL, ÉS OLDJA AZ AGGODALMAINKAT

Hogy lehet a szeretetnek akkora ereje, hogy győzni tud a harag, a bosszú, a keményszívűség és a gonoszság oly sok megnyilvánulási formája fölött? A válasz igen egyszerű és rövid, „mert Isten szeretet” (1Jn 4,8). Azért nem fogy el soha, mert az Úr örökkévaló. Ez lehet az életünk egyik legnagyobb öröme, hiszen Isten szeretetének köszönhetjük minden áldásunk és a megváltásunk. Bátran rábízhatjuk a jelenünk küzdelmeit és a jövőnk aggodalmait, mert „annak, akit ő szeret, álmában ad eleget” (Zsolt 127,2).

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN BÉLA

## A békességszerzés boldogsága

„Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak nevezetnek” (Mt 5,9).

### MIT JELENT A „BÉKESSÉG”?

A „shalom” szó, amelyet Jézus zsidó nyelven a békességre használhatott, a zavartalan kapcsolatot jelenti Isten és ember, illetve ember és ember között.

### MIT JELENT „BÉKÉT TEREMTENI”?

Jézus azokat mondja boldogoknak, akik ahol erre csak lehetőségük van, helyreállítják a békességet Isten és ember, illetve ember és ember között. Akik a maguk kis világában: otthonukban, gyülekezetükben, munkahelyükön, vagy ha módjuk van rá, szélesebb körben: nemzetek és országok között békességre törekszenek. Azt munkálják, hogy békesség legyen, de nem csak bennük, hanem körülöttük is. Ez a tanítványság célja.

Gondoljunk csak azokra, akiket Jézus meggyógyított: a gadarai megszállottra (vö. Mk 5,1–20) vagy a bétsaidai vakra (vö. Mk 8,22–26).

Jézus mindegyiket visszaküldte a régi környezetébe, saját családjába, rokonai közé,



hogy békességszerzők legyenek ott, ahol korábban békétlenség forrásai voltak.

### MIT JELENT A „BÉKESSÉGSZERZÉS BOLDOGSÁGA”?

Jézus azt ígérte, hogy akik ezt a szolgálatot felvállalják és végzik, „...ők Isten fiainak nevezetnek”. Ez Jézus Krisztus státusza, egyedül ő Isten egyszülött Fia. De őerte hit által Isten minket is „örökbe fogadott.” Ezért Isten gyermekeiként és Jézus Krisztus tanítványaiként az a feladatunk, ami Jézusé is volt: a békességteremtés szolgálata. Ebben lehetünk „testvérei” és munkatársai, és így boldogok.

Az egyik iskolai vallásórán a tanár, aki a meg nem bocsátás következményeiről tanított, megkérte a tizenéves diákjait, hogy hozzanak

a következő órára egy-egy zacskó krumplit. Azután válasszanak ki egy krumplit mindenkihez, akinek nem akarnak megbocsátani, és írják rá az illető nevét. A krumplikat tegyék a táskájukba, és egy teljes hónapig mindenhol vigyék magukkal, bárhova mennek.

Miután egy jó ideig gyakorolták, a diákok kezdtek felismerni, hogy mekkora felesleges terhet cipelnek magukkal, és mennyi energiájukat felemészti a csomagjukra való odafigyelés. Végül, amikor a krumplik kezdtek rothadni és bűzleni, rájöttek, hogy az egyetlen okos dolog, amit tehetnek, ha minél hamarabb megszabadulnak tőlük.

Valahányszor neheztelsz valakire, nincs békességed. Ha úgy gondolsz, hogy ez a példa rád is vonatkozik, akkor még ma szabadulj meg a meg nem bocsátás nehéz és bomlasztó terhétől, hogy a tied is legyen a „békességszerzés boldogsága.”

### ÖSSZEGEZVE

Akik Isten gyermekei, azok békességben élnek, és békességre törekszenek. Ezért boldogok. Azért imádkozzunk is, hogy így legyen közöttünk is!

BOGYA MIKLÓS

# Bosszúvágy nélkül

„Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjete mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt” (1Tessz 5,15).

Alapigénkben olyan élethelyzetet tár elénk az apostol, amelyben rosszakarók, gonoszsgot cselekvők támadásainak van kitéve a keresztyén ember. Ilyenkor bizony nincs kedve az Isten-dicséretre, a víg éneklésre! Sok feszültséggel volt tele az akkori thesszalonikai gyülekezet élete, és így van ez a mai gyülekezetekben, a mai családok, a mai keresztyének életében is.

## ISTEN VÉDI A FELEBARÁTOMAT

Isten hosszan tűr minden emberért. Ő igazsgos Isten, Aki „igazsgot szolgált az elnyomottaknak..., az árvát és özvegyet gyámolítja” (Zsolt 146,7.10). Egyedüli ítélő Úr csak Ő maga, Aki viszont nem hagyja magára azt sem, kit látszólag mindenki elhagyott.

Felgyorsuló világunkban azonban Isten felebarátunkat is oltalmazó szeretetéről mint ha megfeledeznénk. A gyors haszonszerzés és meggazdagodás érdekében Istenéről megfeledező ember már rég megfeledezett a felebarátjáról. A pénz szerelme, mely minden rossznak gyökere (1Tim 6,10), már annyi emberi kapcsolat megmételvezőjévé lett.

Mennyi kapcsolat elsatnyul, vagy éppen elmérgesedik a durva utcaerkölcsön, tévékultúrán felnőtt gyermekek háza tájékán! Istennek terve van velük is. Akkor is igaz ez, ha csak a gonoszsgnak és rosszaságnak megnyilvánulásait látjuk, érezzük, tapasztaljuk.

Ha úgy látod, mélypontra jutott valami miatt egy rokonod, barátod élete, és nem találsz a helyes viszonyulási módot iránta, csendesedj, várj, figyeld Isten akaratát. Az igebeli „Vigyázzatok!” felszólítás értelmében imádkozz Isten tanácsának felismeréséért. Tudd, a rosszat csak jóval győzheted meg!

Megbántottak, s megsértődöttél? Isten nemcsak téged szeret, haragosodra, ellenségedre is kegyelmét szeretné árasztani.

Isten igéjéből megtanultuk – talán egy régi vallásóra aranymondásaként –: „A szeretet nem illeti gonosszal a felebarátot” (Róm 13,10), „A szeretet nem rója fel a gonoszt” (1Kor 13,5b).

Mennyit sikerült belőle gyakorlatba ültetni? Ha ezen a ponton megakadtál, sokan megakadtunk, s az emberek által meg nem szelídíthető, fékezhetetlen gonosz nyelvünk hamar szólt, akkor Krisztus bocsánatában részesülteként igyekezzünk egymásnak, felebarátunknak is megbocsátani.

Isten úgy akarja megoltalmazni gonosz számtól, gonosz szememtől, gonoszt kívánó szívektől az én atyámfiát, hogy közben át-



formál, újjászül teljesen. Csak így lehet a gonoszért gonosszal nem fizetni. Csak így lehet egymás iránt és mindenki iránt mindenkor jósgot tanúsítani.

## ISTEN OLTALMAZ ENGEM

Igaz ez akkor is, amikor rosszindulatú emberek vesznek körbe. Ahogyan Izráel őrzője nem szunnyad, és nem alszik, úgy az én Jó Pásztorom a maga nyájának juháról meg nem feledkezik. Eközben válik sokunk életében valóságga: a bizalommal teljes istenfélelem megszabadít az emberektől való görcsös félelemtől. Sőt! Krisztus szabadítása oly tökéletes, hogy igazga és érthetővé lesz az eddig legnehezebben érthető boldog-mondása is: „Boldogok vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket, és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek én érettem” (Mt 5,11).

Isten népe kisebbségben él e világban. Reánk ez kétszeresen is érvényes. Idehelyezett Isten. Itt van a helyem, otthonom és hazám. Erdélyi magyar reformátusként a mennyei haza polgárságának tudatában (íme, a mi kettős „állampolgárságunk”) félelem nélkül szolgálhatom Őt. Nem jelent ez gögösséget. Egyszerűen szólva: vállalom Őt mindenkor, ki értem is így könyörgött főpapi imádságában: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól” (Jn 17,15).

Istenünk sokszor nem veszi el azokat a töviseinket, melyek elvételéért lehet, nem csak

háromszor könyörögtünk már, de oltalmazó szeretetéről meggyőz. A mindent javunkra formáló szeretete újból és újból legyőzi ágaszkodó őemberünket.

Maradt a betegségből valami? Még mindig van nélkülözés? Magányosságodat még nem szüntette meg? Körülötted békétlenség van? Ráadásul hátrányos megkülönböztetésben is részed van a Krisztusért? Tudjuk-e vállalni ezeket a szenvedéseket? Tiltakozások özöne tör fel belőlünk, vagy legalábbis zúgolódunk, panaszkodunk.

Sokkal könnyebb lenne a terhek hordozása, ha örökké nem zúgolódnánk ellene!! Krisztus Urunk pontosan ismeri a mi teherbíró képességünket, s csak annyit ad ránk, ami alatt még meg is erősödhetünk.

## ISTEN ODARENDEL A FELEBARÁTOM MELLÉ

„Avagy őrizője vagyok-e én az én atyámfiának?” (1Móz 4,9b) Ilyen kaini kérdésekkel hamar el tudjuk háritani a felelősséget.

Isten igéje azonban másra tanít: „mindenkor a jóra törekedjete, úgy egymás iránt, mint mindenki iránt” (1Tessz 5,15b). Átkozódás helyett áldásmondás. Erre csak a képmutatás nélkül való szeretet (Róm 12,9) tesz képessé. Emlékezzünk István vértanúra, ki Krisztus példáján tanulta térdre borulva imádkozott a kövek záporozása közben: „Uram, ne tulajdonítsd nekik e bűnt! E szavak után meghalt” (ApCsel 7,60).

Így tekintünk fel mi is Arra, „Aki mikor gyalázták, a gyalázást nem viszonzta, mikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ügyét arra, aki igazsgosan ítél” (1Pét 2,23).

A gonoszt gonosszal úgy is viszonzhatjuk – ha nem vigyázunk! –, hogy az ellenünk szólónak szavait kifordítjuk, azokhoz még toldunk is, rútabbakat melljük téve. Veszélyes játék!

Legyünk hát állhatatosak. Jellemezzen bennünket a mindvégig erősen való kitarítás.

Visszavágás, bosszúvágy helyett: „Csillapodjál le az Úrban, és várjad Őt” (Zsolt 37,7).

Bosszúvágy nélkül áldjatok, áldást mondjatok! Erre rendeltettünk. Csak az őszintén imádkozó, a maga szenvedését vállaló ember tud áldást mondani, és megbocsátani azoknak is, akik szenvedést okoznak neki.

Sokszor észrevehetted már magatokon is, ahogy Pál apostol is szomorúan állapította meg magáról, „nem a jót cselekszem, melyet akarok, hanem a gonoszt cselekszem, amelyet nem akarok” (Róm 7,19). Van azonban egy másik lehetőség is, amiről az énekköltő is beszél: „Istennel járn, lakozni, szent élettel illatozni...” A test szerinti járás, a bosszúvágy helyett Lélek szerint járn, hasznára lenni a Mesternek.

# Szemet szemért a Bibliában

A talio (latinul: megtorlás) elv vagy közismertebben a szemet szemért, fogat fogért elv az a jogi szempont, amely szerint az elszenvetett sérülésért vagy okozott kárért az elkövetőnek ugyanazt a sérülést kell elszenvednie, vagy ugyanazt az értéket kell kárpótlásul adnia.

A ránk maradt leletek alapján ez már Hammurapi törvényoszlopán is szerepelt, amely a Kr. e. 1700-as években uralkodó babiloni király törvényeinek gyűjteménye volt. Rendelkezése szerint azonos társadalmi szinten ezt az eljárást kell alkalmazni: „Ha egy szabad ember kiveri egy másik szabad ember fogát, üssék ki az ő fogát is.” Eltérő társadalmi rétegek között viszont a kompenzáció elve érvényesül benne: „Ha egy muskénium (félszabad személy) fogát ütötte ki, akkor 1/3 mina (kb. 300 g) ezüstöt kellett fizessen.”

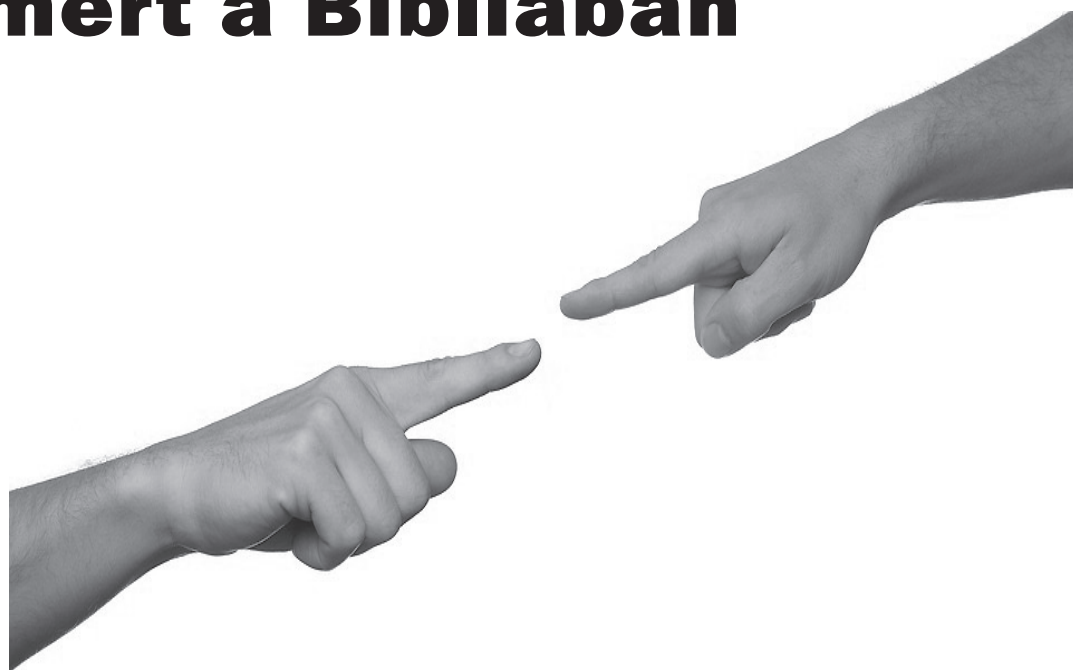
Az Ószövetség szintén a szemet szemért, fogat fogért elvet vallotta, de már abban az időben is különbséget tettek a gondatlanságból elkövetett és a szándékos bűnök megítélése között.

Akinek a mulasztása vagy hanyagsága emberéletet követelt, az megmenthette életét a vérbosszútól, ha egy ún. menedékvárosba menekült. Az ide menekülő embert nem lehetett kiadni, de ha önszántából elhagyta a várost, akkor a sértett családtagjai kiolthaták az életét. A bűnös életveszélye érdekes módon csak a főpap haláláig tartott, utána ugyanis már nem volt, aki ítéletet mondjon felette, ezért szabadon távozhattott, a vérbosszú joga megszűnt irányában.

A szándékosan elkövetett emberölést azonban kérlelhetetlenül megtorolták. A menedékvárosban lévő lévita papok kötelessége volt kiadni az ilyet a halálbüntetés végrehajtására.

A törvény azok felett mondta ki ezt a legsúlyosabb ítéletet, akik megverték, szidalmazták szüleiket vagy engedetlenek voltak velük; az emberrablókat (csak az emberkereskedőket, a vásárlókat nem); mindenkit, aki szexuálisan eltévélyedett, legyen szó szódómiáról, vérfertőzésről vagy paráznaságról. Halálra volt méltó továbbá mindaz, akit bűnösnek találtak istenkáromlás bűnében, a szombat megszegésében, bálványimádásban és okkult cselekmények elkövetésében (varázslás, halottidézés).

Minden halálos ítélet kimondásához két tanú egybehangzó tanúvallomása kellett (lásd Jézus perét), a kivégzés módja pedig magánbosszú vagy közösségi kivégzés lehetett. Megkövezés járt a paráznaságért, az okkult tevékenységben részt vevőket pedig elevenen elégették. Az akasztást ritkán alkalmazták, mivel tisztátalan halálnemnek tekintették.



Az ószövetségi törvény tehát ismeri és alkalmazza a halálbüntetés intézményét, és nem tartja a hatodik parancsolattal összeegyeztethetetlennek, hiszen az nem kimondta az ölést mint az élet kioltását tiltja, hanem az előre megfontolt gyilkolást.

## SZEMET SZEMÉRT A TÖRTÉNELMI MAGYARORSZÁGON

A feudális Magyarország idején (1001–1848) szintén használatos ítéletforma volt a halálbüntetés. Különösen a királyság kezdetén, Szent István és Szent László idején alkalmazták elrettentésül és a közrend fenntartására.

A lopás főbenjáró bűnnek számított, amit első két alkalommal csonkítással (szem, orr, kéz), majd a harmadik eset után halállal büntettek. A magántulajdon védelme kulcsfontosságú volt. Bár voltak országos érvényű törvények, a helyi szokásjogok által tudták igazán fenntartani a rendet a főurak. A terület feletti ellenőrzés ugyanis nem mindig a király akarata szerint érvényesült (territorializmus), ráadásul a királyi törvények csak uralkodásának idejére voltak hatályosak. A nagyfokú jogbizonytalanságot kihasználva virágzott a bírói önkény, érdek szerint lehetett válogatni a dekrétumok között.

A büntetések ennek megfelelően a hatalmi erőt tükrözték. Nem ugyanúgy büntették a főurakat, mint a szabad polgárokat és a jobbágyakat. A főnemesek politikai bűneit fő- és jószágvesztéssel torolták meg. A királyi hatalomnak ellenálló életűekkel és vagyonukkal fizettek hűtlenségükért (persze miután ellenállásukat sikeresen megtörte az uralkodói hatalom). Vagyonukat utódaik nem örökölhették, az teljes egészében a királyi kincstárra szállt. A királyi kegyelem is csak az életre vonatkozott, a vagyonra nem.

Halálbüntetés járt a katonai árulásért, mivel az az ország biztonságát, területi ép-

ségét és a lakosok szabadságát veszélyeztette (pl. Dózsa-féle parasztlázadás).

Aki katonai kötelességeit vonakodott teljesíteni (ha a nemes csapatait nem küldte, a besorozott jobbágy-katona pénzen akarta szolgálatát kiváltani vagy erejével visszaélve fosztogatott), nem sok jóra számíthatott.

Más csoportba tartoztak, de hasonló elbánásban részesültek a „nagyobb hatalmasok”, akik vagy csak fej-, vagy csak jószágvesztésben részesültek. Ilyenkor a vagyonnak csak 1/3 része illette a sértett felet, 2/3-a a bíró jövedelme maradt, igaz, nem örök tulajdonjoggal, hanem egyfajta sajátos zálogként, amit a bűnösök családja visszavásárolhatott az egyéves hozam tízszeres értékéért.

Hatalmaskodók voltak azok, akik a jogtalanul elfoglalt javakat az ítélet után sem szolgáltaták vissza, akik más nemes sérelmére követtek el gyilkosságot (pl. egy jobbágyát ölték meg), akik az eljárások lefolytatása során az igaz tanúvallomást vagy a szemügyre vételt akadályozták, vagy akik a megrövidített parasztok jogos jussának visszaszolgáltatását megtagadták.

A legkülönbébb elbírálásban a közönséges-nyilvános bűncselekmények elkövetői részesültek. Az „alávetett” rétegek erőszakos tetteit rendszerint a helyi szokásjog alapján bírálták el, kivéve, ha azok elharapózással fenyegettek.

Halállal lakolt az, aki gyilkosságot, rablást, fosztogatást vagy gyújtogatást követett el, a nemi erőszakoló, a házasságtörő asszonyok, a varázslónők, a rablók felbujtói, a háromszori istenkáromlók, az asszonykereskedők, a vérfertőzők és a többnejűek.

Súlyosbító körülmény volt, ha az illető visszaeső volt vagy éjjel követte el gaztettét, de könnyítettek a fiatalok, az elmebeteg és a várandós asszonyok ítéletén. További enyhítő körülmény volt a megbánás, és ha a vádlott megnevezte tette társait.

# Krisztus nevében: háborúzz!

A középkori Európa fejlődésének legfontosabb tényezői közé tartoztak a keresztes hadjáratok (1096–1272). Európát ekkoriban a fanatizmusig elmenő őszinte hitbuzgóság jellemezte (teljes búcsú ígérete, vértanúság vágya), aminek következtében ezrek álltak a Szentföld arab és török kézből való visszaszerzésének zászlaja alá.

A hadjáratokhoz való csatlakozást azonban más okok is előmozdították. Közrejátszott például az a tény is, hogy a társadalmi szakadékok egyre csak mélyültek. Kizsákmányoltságukban megkeseredett jobbágyok, szegénység elől menekülő városiak, örökség nélkül maradt, keleti zsákmányra áhító nemesek tömkelege remélte életminőségének jobbúlását Krisztusért ontott vééréért cserébe.

Az uralkodókat az előretörő iszlám elleni védekezés, a pápákat pedig az 1054-ben eretnekként elszakadó ortodox egyházzal való újraegyesülés ösztönözte a harcra.

Az összefogás azonban kezdetben igen csak nehézkes volt. Könyves Kálmán királynak (1074–1116) rendre meggyűlt a baja az átvonuló, ökreiket megpatkoló parasztokból álló portyázó keresztes seregekkel, amelyek több csapatban, szervezetlenül, hadtáp biztosítása nélkül kerekedtek fel a keresztyénség bölcsőjének visszahódítására.

Volt olyan eset, hogy a keresztesek csak királyi kísérettel vonulhattak át Magyarországra területén, és nem egyszer meg is ütköztek magyar kísérőikkel.

A magyar királyok tehát igyekeztek kimaradni az összeurópai hadmozdulatokból. Először III. Béla királyunk (1148–1196) változtatott ezen a semleges politikán, ő sem ok nélkül. Ő ugyanis az utód nélküli Komnénosz Manuél bizánci király (Szent Piroska fia, Szent László király unokája) jogos (de nem igazán reális) trónörököséként igyekezett elismertetni magát a nyugati világban azáltal, hogy ígéretet tett III. Kelemen pápának a hadjáratokhoz való csatlakozására.

Az ígéret betartására III. Béla halála miatt már nem kerülhetett sor, de fia, II. András (II. Endre) (1177–1235) betartotta atyja esküjét. 1217 nyarán unokatestvérevel, VI. Lipót osztrák és stájer herceggel együtt indultak Spalatóba (a mai Split), hogy velencei hajókkal Konstantinápolyt kikerülve, Ciprus érintésével jussanak el a Szentföldre. Mivel kevés szállítóhajó állt rendelkezésre, és a bérlés is igen drága volt, a csapatok felét már innen hazaküldték.

Itt és ekkor született a „messze van, mint Makó Jeruzsálemtől” szólás. Nem Makó városáról van azonban szó (ekkor még Felvölneknek nevezték), hanem egy Makó nevű katonatisztról, akiről azt tartja a legenda, hogy Spalato kikötőjében alaposan megittasodva



egy lehorgonyzott hajón elaludt. Amikor ál-mából felriadt, azt hitte, hogy már Jeruzsálemben is van, ezért térdre rogyott és imádkozni kezdett. Így lett Makó a legismertebb magyar keresztes vitéz!

A II. András vezette V. keresztes hadjárat csupán néhány hónapig tartott. 1217. november 2-án Akko kikötőjéből (a keresztesek által alapított Jeruzsálemi Királyság akkori fővárosa) először Betsaida városát vették be, majd a Tábor-hegyi erődítmény sikertelen ostroma után (nem volt elég létrájuk az ostromhoz, a puskaport még nem ismerték, a kiéheztetéshez pedig nem volt elég idő) András a seregek vezetését Dénes tárnokmesterre (királyi jövedelmet kezelő tiszt) bízta, ő maga pedig ereklyegyűjtő utazásra indult.

II. András viselkedése azonban csak elsőre tűnik komolytalannak. A király ugyanis hamar belátta azt, hogy csak kemény veszteségek árán érhetne el sikereket, ezért inkább megkímélte seregét (mindössze ezer katonát veszített az egész hadjárat alatt). Ráadásul ismerhette a szövetségesek távlati terveit is, miszerint Al-Ádil szultánt amúgy is Egyiptomban szándékoztak megtörni. Nem is lett volna értelme tehát a nagy vér-fürdőnek.

Az 1218 januárjában, három hónapi harc után szárazföldön hazatérő II. Endrével azonban nem tűntek el nyomtalanul a magyarok a Szentföldről. Izraeli útikönyvek ma is regélnek a Montfort keresztes vára közelében fekvő Balaton nevű faluról (ma Málilja a neve), ahol még ma is Albert, János, István, Mátyás, Fanni vagy Regina családnevű katolikus arabok élnek.

## DÓZSA GYÖRGY: A BALSIKERŰ KERESZTES HÁBORÚ

1513-ban X. Leó pápa keresztes háborút tervezett a török visszaszorítására. A nagyszabású megelőző hadjáratba Norvégiától Havasalföldig minden útba eső országot szeretett volna bevonni. A pápa Bakócz Tamás erdődi származású bíborost és szentszéki követet bízta meg a sereg toborzásával. Bakócz, akivel mellesleg sokáig a Szentszék egyik lehetséges várományosaként is számoltak, a nemesek tiltakozása ellenére 1514. április 9-én kihirdette a pápai búcsút, és Dózsa György dánoki székely hadnagyra bízta a csapatok vezetését.

A keresztesekhez a fekete sereg megmaradt zsoldosai, szökött jobbágyok, munka nélküli marhahajcsárok, elbocsátott katonák, de még kisnemesek is csatlakoztak. A gyülekező katonák ellátásának szervezetlensége miatt a szabadságra és vagyona áhító 40 ezer főre duzzadt hadinép (melynek fele más nemzetiségű volt) megfelelő intézkedések híján zavargásba és a nemesi udvarházak kifosztásába kezdett.

A kezdeti sikereket követően (Apátfalva, Nagylak) Dózsa a korábbi sérelmek megtorlásaként nemeseket végeztetett ki. II. Ulászló király az ország vezetőivel tartott budai tanácskozás után cselekvésre szánta el magát. Szapolyai János a nemesek húszezres seregével Temesvár mellett megtámadta és legyőzte a felkelőket, és leverte a lázadást. A nemesek Dózsa féktelenkedésére kegyetlen kivégzéssel válaszoltak (izzó vastrónon megégették), illetve szigorú és véres korlátozásokat hoztak (pl. jobbágyok földhöz kötése vagy fegyverviselés tiltása csonkítás terhe mellett), s ezek tovább rontották az ország korántsem rózsás helyzetét.

A török visszaszorítására tett kísérlet tehát a lehető legrosszabb eredménnyel zárult, és alig néhány évvel a mohácsi vész előtt veszélyesen meggyengült az ország. Kétségtelen, hogy az 1514-es rettenetes események sorsdöntőnek bizonyultak, és meghatározták nemcsak Magyarországot, de egész Európa történelmét a következő másfél száz évre.

# Isten segítségével

A magukat progresszívnek és liberálisnak mondó erők valójában egy globális világállamot akarnak létrehozni, mondja dr. Csohány János nyugalmazott teológiai tanár, egyháztörténész, újságíró, aki szerint 2022-ben a magyarság számára sorsdöntő választások lesznek, s ezekben az egyházaknak a nemzeti és keresztyén oldal mellett kell állniuk.

– Hogy érzi magát, Tanár úr, 87 évesen?

– Hála Istennek kitűnően. Fiatal korban alig találkoztam 87 éves emberrel. Erdős Károly hittudományi egyetemi professzor, meg I. Ferenc József császár és király voltak ilyesmi korban, ami akkor csodaszámba ment; most kiszámolva életkoromat kiderül, hogy mindkettőjünkél idősebb vagyok. Ezt én isteni kegyelemnek tartom.

A térdem miatt lépcsőn járáshoz jót tesz egy görbebot, amit édesapámtól örököltem, akkor meg miért ne használjam.

– Mivel foglalkozik mostanság egyháztörténészként, illetve újságíróként?

– Kevesebb az írás, több az olvasás a programomban. Most jelent meg a Gerundium című debreceni egyetemtörténeti folyóiratban Erdős Károly rektorról szóló tanulmányom. Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharcról készült el egy esszém. Az Erdélyi Református Kalendárium számára éppen most írok egy életrajzi esszét Kiss Bálint (1772–1853) református esperesről, aki polihisztorként tankönyveket, történelmi és gazdasági tanulmányokat írt, feltalált egy vaskét, és akit a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választott. Újságíróként jelenleg szünetel a munkálkodásom. Barátaim kérésére írok könyvekhez előszót, fülszöveget és megjelent munkákról ismertetést.

– Lapszámunk témájához kapcsolódva, a lelkipásztort kérdezem: gyógyít-e a megbocsátás? Ha el tudom engedni ez ellenem megvalósított bűnt?

– Mennyei Atyámtól azt a kijelentést kaptam, hogy „enyém a bosszúállás”. Senki nem tett bírónak felebarátaim felett. A gyűlölet, bosszúvágy, az elszenvedett sérelmek miatti kesergés mérgezi a lelket és a testet, megátalja a felszabadult cselekvő életet.

– Időskorban milyen jelentőséggel bír a hibák beismerése, a megbocsátás? Könyvebb most „elengedni” dolgokat, egykori csalódásokat, mint fiatal emberként?



DR. CSOHÁNY JÁNOS NYUGALMAZOTT TEOLÓGIAI TANÁR

– Az életkor előrehaladása ezen a téren is segíti az embert, de nem spórolja meg azt, hogy keresztyén emberként számot vessünk magunkkal és letegyük a Krisztus keresztyé alá saját hibáinkat és az elszenvedett igazságtalanságokat. Krisztus feloldozása megnyugvást ad. Ezt fiatalon is el kell végeznünk, hogy megszabaduljunk a lelki gyötrelmetől.

– Hogyan gondol most vissza azokra, akik egykor megbántották, és elmaradt a beismerésük, a bocsánatkérésük?

– Szerencsére kevesen voltak, akik megbántottak. Részükről beismerés, pláne bocsánatkérés eleve kizárt, nem olyan az erkölcsi habitusuk. A keresztyén ember szeretetteljes, szelíd, megbocsátó, de nem mulya. Még nem a Krisztus visszajövele után újjáteremtett világban, az Új Jeruzsálemben, hanem egy megváltott, de bűnös világban élünk. Annak a törvényei szerint az igazságtalanság eltérése felbátorítja az elkövetőket, hogy másokkal is hasonlóan járjanak el, mert lám, nincs következménye.

– Ma mintha éppen a megbocsátás nagysága, krisztusi erénye hiányozna rendkívüli módon a magyar társadalomból. És nem csak a székértáborokban, hanem általában.

– Pontosan erről van szó, a krisztusi erény hiányzik. A Rákosi- és a Kádár-rendszer ateista, keresztyénellenes államvezetése megtette

a hatását, a keresztyénség visszaszorult. Most állami segítséggel renoválják a templomokat (Magyarországon – a szerző megj.), építik az újakat, egyházi oktatási hálózat épült ki és gyarapszik, de az embereket is el kell hogy érjék az egyházak.

A reformáció 500 éves jubileumát ünnepeltük 2017-ben, akkor megírtam a Harangszóban, hogy lelki megújulásra van szükség, azt nem lehet elspórolni. A katolikus egyház nemrég lezajlott 52. Eucharisztikus Kongresszusa, Ferenc pápa látogatásával együtt, láthatóan szintén ezt szolgálta. Ha a társadalomban növekszik a hívő keresztyének száma és aktivitása, akkor a székértáborok agresszivitása is csökkenni fog.

– A magyar társadalom meghasonlottságáról a hírek alatti kommentárak is világosan és megdöbbenően árulkodnak. A hozzászólások némelyike arra enged következtetni, mintha sok esetben éppen az idősek lennének a legkeserűbbek, a végletek emberei.

– Az eddig mondottak alapján látható, hogy én nem kesergek. A szüleim korosztálya sem kesergett, pedig rengeteg igazságtalanságban, meghurcolásban, javaiktól való megfosztásban részesültek. Most azok keseregnek, akik ahhoz a társadalmi réteghez tartoznak, amely korábban annak az államhatalomnak a kiváltságosa volt. A hatalmat akarják ezek az emberek visszakapni. Nekik hiába emeli a jelenlegi polgári kormány a nyugdíjakat, fizet nyugdíjprémiumot, adja

# van esélyünk megmaradni

vissza a 13. havi nyugdíjat, amit az ő kormányuk elvett, ők keseregni akarnak, hát keseregnek, lázítanak, és megtorlással fenyegetőznek. Nagy médiafelülettel rendelkeznek, és olyan nagy a hangjuk, mintha ők lennének a többség.

– A 2022. év fordulópont lesz Magyarország, de ugyanígy az anyaországhoz ezer szállal kötődő külhoni nemzetrészek számára. A progresszív világrend nagyon szeretné a sorból kilógó magyarokat is lenyelni. Talán nem véletlen, hogy a nemzet miniszterelnöke olyan egyértelmű és világos kérést fogalmazott Ferenc pápa számára, hogy ne hagyja elveszni a keresztyén Magyarországot. Van esélyünk megmaradni?

– Isten segítségével van esélyünk keresztyénnek és nemzetinek, európai civilizációban élőknek megmaradnunk. A magukat progresszívnek és liberálisnak mondó erők valójában egy globális világállamot akarnak létrehozni, ahogyan Marx és Trockij. A globalizmussal szemben a nemzeti, keresztyén civilizáció alapján álló szerveződések között ott a helyük a keresztyén embereknek mint állampolgároknak és a keresztyén egyházaknak. Az egyházak ebben az értelemben igenis kell, hogy politizáljanak, hiszen sorsukról is van szó. Ne szégyelljük, mondjuk ki nyíltan, hogy 2022-ben a magyarság számára sorsdöntő választások lesznek, s azok során az egyházaknak a nemzeti és keresztyén oldal mellett kell állniuk. Az elmúlt 11 év alatt elért nagyszerű eredmények folytatása, sőt megmaradása a tét.



– Fogalmazhatunk úgy is, hogy hasonló a helyzetünk, mint 1526-ban, Mohács előtt? Európa sorsa sajnos már jó ideje eldőlni látszik, és nem a jó irányba. Magyarország most amolyan végvár a kontinens térképén.

– Nincs semmi túlzás abban, hogy Magyarország helyzete hasonlít az 1526-os időkhöz. I. Ferenc francia királyt Itália meghódításáért indított háborújában V. Habsburg Károly német-római császár és spanyol király 1525-ben foglyul ejtette. I. Ferenc fogságából Frangepán János horvát gróftól küldte követségbe I. Szulejmán török szultánhoz, hogy támadja meg Magyarországot és ezzel kösse le V. Károly seregét, akinek sógora volt II. Lajos magyar király. V. Károly viszont nemes egyszerűséggel cserben hagyta sógorát, nem sietett segítségére. A cseh segélyhad is valahol Győr és Mohács között járt a csata napján, így a cseh királyi trónt is birtokló II. Lajost saját másik országa csapatai sem segíthették meg. Ugyanígy útközben volt a lengyel segélyhad is. A horvát bán sem ért oda Mohácsra, az erdélyi vajdát a királyi ellentétes parancsok akadályozták meg, hogy csatlakozzék a királyi hadseregéhez.

Egyszóval volt akkor is nyugati ármány, nyugati cserben hagyás, iszlám invázió és belső nehézség. Mint ahogy most is van nyugati ármány, amely a holland miniszterelnök szavaival térdre akarja kényszeríteni Magyarországot. Nyugat a déli határainkat ostromló iszlám hitű illegális bevándorlók tízezreinek beengedését követeli. Magyarország Európát és az Európai Uniót védi az illegális bevándorlóktól, az viszont segítség helyett e tevékenység abbahagyását követeli, gáncsoskodik, és büntetni készül Magyarországot, mert nem igazodik a brüsszeli bürokrácia balliberális globalista irányvonalához, nem akarja szuverenitását feladni és a megalapítandó Európai Egyesült Államokba engedelmesen betagozódni.

Magyarország és Közép-Európa helyzete viszont hasonlíthatatlanul jobb, mint 1526-ban volt. A jelenlegi magyar keresztyén nemzeti polgári elit negyedik kormánya vezeti az országot, s egymás után harmadjára kapta meg a szavazók kétharmadának felhatalmazását. Felelősséggel, szakértelemmel, a határon túli nemzettest iránti segítőkészséggel kormányoz, és erősödő hadsereggel védi a schengeni határokat.

Létezik a visegrádi négyek (V4-ek) szoros együttműködése, sőt Budapesten ezen államok vezetői mellett a szerb államelnök, a horvát, a szlovén és más délszláv vezetők tartottak demográfiai konferenciát. Meg-

erősítették az illegális bevándorlás megakadályozásának szándékát. Horvátország, Szlovénia, Lengyelország, Litvánia, Lettország építi magyar mintára a határt védő kerítést, utóbbit a cseh miniszterelnök is megszemlélte, és megállapította, hogy Magyarország Csehországot is védi. Ezek az országok ragaszkodnak nemzeti szuverenitásukhoz.

Másfelől azonban rosszabb a helyzet az 1526 előttinél, a belső ellenzék magatartása miatt. Sajnos jelenleg nem ellenzékként, hanem ellenségként viselkedik, az Európai Unió minden fórumán feljelentgeti országát és ellene intézkedéseket sürget, mintha nem is hazája lenne Magyarország. A 2022-es választásokon az ellenzékkel szembeni honvédelemről lesz szó.

Kérdés, hogy a Nyugat elesett-e a balliberális és iszlám támadásban, mindenesetre közel jár ahhoz. Imádkozzunk a csodáért, és készüljünk az önvédelemre. Az esélyünk most jobb, mint Eger 1552. évi ostromakor az egrieké volt, de ne bízzuk el magunkat. Fogadjuk meg Oliver Cromwell, az angol protestáns és hadvezér intelmét: „Bízzál Istenben, és tartsd szárazon a puskaport!”

– Hogyan értékeli a világ jelenlegi állapotát, azt a liberális progressziót, amely saját igazsága tudatában félresöpör minden más civilizációs értéket, rendet, köztük a keresztyéniséget? Az egykori 68-asok, akik egykor lázadtak, ma már diktálnak és félresöprik az útból, aki velük szembeszáll.

– A frankfurti iskola által korszerűsített liberálmagyarizmus vagy liberálbolsevizmus a káosz útján erőszakosan akarja magához ragadni a hatalmat; haladónak, progresszívnek és liberálisnak állítja be magát, de ez nem az emberiség haladását egykor munkált valódi progresszió és nem Széchenyi és Kossuth liberalizmusa, hanem egy féktelen szabadosság múltat elsöpítő „progressziója”, ami a szakadékba zuhanás felé viszi civilizációnkat. A keresztyéniség mint az európai civilizáció alapja természetesen a fő ellenségük. Ebben az új lázadásukban az Európába települő iszlámban látnak szövetségest, mert az is keresztyénellenes és civilizációnkat tagadja. Csakhogy az iszlám a saját vallását, ami civilizáció is egyben, akarja Európára kényszeríteni, mert szerinte Allah nekik adta Európát. Na, az iszlám „adna” progressziót és liberalizmust a liberálbolsevikoknak, az egykori 68-as lázadóknak. Ezt Afganisztánban már mutatják a tálibok...



## 100 éves a Királyhágómellék!

*Életem istenáldotta lelki tájegysége,  
szívvel-szóval köszöntelek!*

Ez esztendőben adott hálát a Királyhágómelléki Református Egyházkerület kényszerű megszületésének 100. évfordulójáért. A trianoni békediktátum nyomán levert magyar református remények porából fönixmadárként emelte ki a történelem Ura, kegyelmes Istenünk az addig még nem volt egyházkerületet, református magyar népünket, megszorított szívű hittestvéreinket áldozatos pásztoraik állhatatos küzdelme nyomán.

Nagyságos, kegyelmes Istenünk csodát művelt, hogy idegen hatalmak által szétszórásra ítélt partiumi népünket az anyaszentegyház szeretetével összefogta, szívére ölelte és megtartotta. Ezért amíg csak élünk, magasztaljuk megtartó Urunk, Istenünk háromszor szent nevét.

Ebből az alkalomból, mint anyai ágon Tövishát és hepehupás Szilágy-ság történelmi gyökérzetéből táplálkozó, anyaországba elszármazott, buzgó imádságaimmal gondolkok a második szülőföldre, Nagykároly és Hadad megtartott és megtartó közösségeire. Ezért testvéri áldáskívánásaimat küldöm Nektek, Királyhágómellék hű református, hívő népének, presbitereknek, gondnokoknak, lelkészársaimnak, espereseknek és Csúry István püspök úrnak.

A minden kegyelemnek Istene áldja és őrizze meg hűségessé szíveteket az igaz, evangéliumi hitben, drága lelki örökségünkben, az ige által reformált eklézsiákban, hogy még nemzedékeken át magyar zsolttárral és magyar igékkel magasztalhattok a minden Élet forrását, Teremtő, Megváltó és Megszentelő Urunkat, Istenünket, akié minden dicsőség és hatalom most és mindörökké.

DR. BÉKEFY LAJOS

## A részek egysége:



A centenáriumát is ünneplő Királyhágómelléki Református Egyházkerület székházának udvara megtelt szeptember 18-án délelőtt. A Kárpát-medence minden szegletéből egybereglett gyülekezet Isten színe előtti ünnepet szentelt. Hálát adtak az egyháztestek a Mindenhatónak az egységért, a megtartásért és a jövőre ígértéért.

Csúry István királyhágómelléki püspök üdvözlő szavaiban a Zsolt 60,3–6 versei alapján elmondta, hogy amikor az egyházkerület születésnapjára gondol, nem a mámor az, ami az ünneplést meghatározza, hanem a hála. Hála azért, hogy az Isten megpróbálja az övéit, de útmutatást és erőt is ad a nehézségek leküzdéséhez.

### AZ ÁLDÁS EGYÉRTELMŰ JELEI

Az ünnepi hála nemcsak száz évre tekint vissza, hanem „mi a születésünket számítjuk az első pünkösdtől, születésünket számítjuk 1517-től, születésünket számítjuk azoktól a pillanatoktól, amikor Isten az Ő követőit megáldotta” – mondotta a püspök.

Ez az ünnep emlékeztet arra is, hogy az elmúlt száz esztendő nehéz időkkel is terhelte lelkünket. Olyan időkkel, amikor úgy éreztük, hogy az áldás helyett átkot kellett hordoznunk.

Az előljáró elmondta, hogy ki kell mondanunk e nehéz és kemény szavakat ahhoz, hogy gyógyítani tudjuk az életünket és képesek legyünk a jövőre biztos folytatására. Megpróbáló idők voltak, amikor „fattyú népek hitvány fejedelmei próbálták életünket nyomorba taszítani”. De a református ember akkor is tudta, hogy élni akar és élni fog, mert hitte és hiszi, hogy az élet Isten akarata.

A zsolttárból világosan kiderül, Isten jogosan cselekszik, amikor megalázza a népet. Ezzel szembe kell néznünk, de kérhetjük, sőt kérnünk kell a gyógyulást is. Elmondhatjuk könnyekkel átítatott történeteinket, de hitvallást tehetünk a helyreállításról is.

A felemeléssel kapcsolatban Isten jeleket is ad nekünk. Most ilyen emlékjel a székház udvarán emelt szószerék. A két dátum (1921–2021) között ott az egyházkerület címere. Fájdalmas dátumokat sorolhatunk az eltelt száz esztendőben, de azt is el kell mondanunk, hogy mégis itt vagyunk! Az élő Ige, Krisztus hirdette, Aki örök gyógyulásunk záloga.

Másik isteni jel az a közel 300 zászló, mely a közösség, az együvé tartozás hirdetője. A sokszínű gyülekezetek mind az Istenhez közelednek. Ez a sokszínűség az egyetértésben áldássá válik és a krisztusi békességgel gazdagítja ezt a világot – fejtette ki gondolatait a házigazda egyházkerület püspöke.

### HITELES ÉLETKÉPEK

Fekete Károly tiszántúli püspök a 123. zsolttár, valamint a Mt 6,33 alapján tolmácsolta Isten üzenetét. Három életkép tárul elénk az ige alapján, s ezek önismeretre és öntudatos életre kell ébresszenek minden Istenre figyelő embert.

Az első életkép az a testtartás, amelyben a zsolttáros szemét Istenre emeli. Hitvallás ez, és elhatárolódás. Hitvallás az egyedüli Istenről, és elhatárolódás mindentől, ami nem Isten. Az imádkozó nem önmagától, másoktól, földi uraktól várja a menedéket, hanem az Istentől. Azért „sírja égre a könnyeit”, mert tudja, hogy Isten az, Aki igazán segíteni tud rajta.

A második életkép az, amelyben az Istenre tekintés mozdulata mindennapivá válik. Az élet folyamatának része lesz az Isten kezének keresése. Nem emberi kezek után kapkodunk elsősorban, hanem Isten vezetését keressük. Benne nem csalódhatunk, Tőle nem kell félnünk. Otthonra és egymásra találást hoz, öntudatra ébredést ajándékoz, amikor az ember megtanulja Istent követni.

„A figyelmes Isten vár a figyelmetlen szolgák tekintetére.” Ennek értelmében nincsen Isten háta mögötti hely, Ő mindenünnen



## örök erő

megtalálható, és mindenhol megmenti a Rá tekintő embert.

A harmadik életkép már a belső indítástású megszólalás és hitvallás. Egyfajta szilárd belső tartást ad az embernek. A „tarthatatlan helyzetben is kitartást” ajándékozik.

Kitartást, amikor a környezet teljesen másra indítana. Fáj, ha gúnyolják az anyanyelvet, melyen imádkozunk, és amely szent a mi számunkra. Dühít és földre sújt, ha tiporják a kultúránkat és ferdítik a történelmünket, ünnepi alkalmainkat semmibe veszik, sőt megcsúfolják. Eljuthatunk a lelki állóképesség határáig, amikor ki kell mondanunk, hogy elégünk van, elteltünk. De mégsem ugunk a másik torkának, és nem átkozódunk, hanem imádkozunk: Istenre tekintünk.

Amikor Urunkra nézünk, és kiáltjuk fájdalmunkat, az önvizsgálat során elengedhetetlen a bűnvallás is. Vajon nem azért vannak még gondok, mert nincs igazi bűnvallás? Mi ürültünk ki, „a keresztyén hűség mulasztásai” a világban megjelent gondok, melyek minket figyelmeztetnek.

Krisztus kiürítette a keserű gyalázat poharát helyettünk és érettünk. Így lehet a panaszból hitvallás és változás. Amikor az ember végre kimondja: „Legyen vége bennem az istentelenség uralmának!”

Engedjük, hogy Krisztus alakítson, az Ő országát keresve lehet egység és megmaradás minden időben és minden külső körülmény ellenére – zárta bátorító szavait a püspök.

Az igehirdetést a gyülekezet úrvacsorávétele követte, ebben közreműködtek a nagyváradi egyházközségek képviselői.

### MIVEL DICSEKEDHETÜNK?

A gyülekezetek zászlainak megáldása előtt Balog Zoltán dunamelléki püspök mondott isteni üzenetet a 20. zsoltár első hat verse alapján. A püspök azzal kezdte gondolatai kifejtését, hogy bizony van mivel dicsekednünk.

Dicsekedhetünk azzal, hogy vagyunk. Minden ellenére: vagyunk! De dicsekedhetünk azzal is, hogy gyarapodunk, épülünk és építünk: templomokat, székházakat, iskolákat, óvodákat.

Dicsekedhetünk azzal is, hogy nemcsak vagyunk, de együtt is vagyunk. Ez nem is olyan egyértelmű, hisz olyan könnyen felborulhat az egység. De mi példát akarunk mutatni, hogy együtt jobb, mint külön lenni. Ezt is üzeni a református egyházak egysége.

A zsoltár következő verseiben kiderül, hogy „amazok” kocsikkal és lovakkal dicsekednek, azaz az emberi teljesítményt emelik magasba. Ez vétek. Mi nem mások ellen akarunk lenni; nem mások kárára akarunk

gyarapodni, és nem mások ellenére akarunk együtt lenni és szövetséget kötni. Mi mindent az Úr dicsőségére akarunk tenni. Az ige üzeni: „Aki téged kiemelt, azt emeld fel és dicsekedj Vele.”

A Partium elnevezésben is alázat és öntudat rejtőzik. Partium azt jelenti, részek. Részek, melyek benne vannak az egészben, de egyedi, megismételhetetlen és felelősséggel ellátott alkotóelemek. Ami összeköti az egyedi részeket az a Bárány, a győzelmes Krisztus, a nyilvánvalóvá vált szeretet.

### HASZNÁLATRA ÍRVA

A zászlók megáldását Vinczéné Pálfi Judit missziói előadó tanácsos bejelentése követte. A tanácsos asszony Isten iránti hálával mutatta be a közel 1200 ember kézírásával lemasolt Bibliát. Hangsúlyozta, hogy nem a levéltárba vagy a lakások könyvespolcaira készült ez a Biblia, hanem az emberek kezébe, hogy olvassák, és megújuljon életük általa. Az elmúlt időszak jó volt az újragondolásra és újratervezésre. Mindezt csakis az Élő forrással lehet. Az Isten az, aki ma is megengedte, hogy a részek találkozhassanak egymással, és akár e Biblia tanúbizonyságának nyomán is, épülhessenek egymás hite által – hangsúlyozta a lelkipásztor asszony.

### AZ EGYSÉG TITKA

Fürjes Zoltán helyettes államtitkár Gulyás Gergely miniszter és Soltész Miklós államtitkár testvéri üdvözlétének tolmácsolása után szintén az egység fontosságára hívta fel a hallgatóság figyelmét. Az első korintusi levélből idézte Pál apostol szavait az egységgel kapcsolatosan, s fontosnak látta kiemelni a sokszínűség ellenére is megvalósuló egységet. A sokszínűség a különbözőségeket jelenti, s ezek együtt munkálkodva alkotják az egészet. A trianoni békediktátum nyomán „sok részre szakadt a test”, de hitünk alapján elmondhatjuk: van feltámadás! Ezt üzeni az egyház egysége. Fizikailag elválasztanak ugyan az országhatárok, de valójában egymásért és egymással munkálkodunk a világban Isten dicsőségére.

A nemzetrészekben való helyben maradás létfontosságú a megmaradás érdekében. Ebben nyújt hathatós és kézzelfogható segítséget az elkövetkezendőkben is a jelenlegi magyar kormány a honfitársaknak.

Építéssel, szeretettel, lelkes szolgálattal munkáljuk az egységet, melyben ott van az erő, amit csakis Isten követése által használhatunk növekedésünkre és Teremtőnk dicsőségére.



## A Váradi Biblia a mi közösségünk nagy története

A Váradi Biblia 360., a Királyhágómelléki Református Egyházkerület 100. és a Partiumi Keresztény Egyetem létrejöttének 30. évfordulóját kétnapos rendezvénnyel ünnepelték meg szeptember 9-én és 10-én. Volt konferencia, tárlat, könyvbemutató és misztériumjáték a várban. A konferenciát záró, Zsoltár a Váradi Bibliáért című előadásban a Csillagocskák apraja-nagyja lépett fel.

Az ünnepi rendezvénysorozat megnyitója a várban volt szeptember 9-én. Azután a résztvevők egyebek mellett bebarangolhatták a várat Mihálka Nándor régész irányításával.

A konferencia második napján bemutatták A Váradi Biblia széljegyzeteinek első önálló kiadása című kötetet. Irodalom- és nyelvtörténeti szempontból is fontos e műves kiadvány, hangsúlyozta Pálfi József. A konferencia keretében szociológiai, pszichológiai, nyelvészeti, történelmi szempontok szerint járták körbe a Váradi Biblia és a korszak tematikáját.

A misztériumjátékkal kapcsolatban Tóth Tünde és Dimény Levente színész-rendezői elmondták: Szalárdi János Siralmas magyar krónika című műve alapján állt össze a produkció dramaturgiája. A misztériumjáték a várvédők, az akkori hősök és a Váradi Biblia viszontagságos történetének stációit eleveníti föl. Minden korosztály megtalálható az előadásban. A zenei válogatást Brugós Anikó, a jelmezeket Lokodi Aletta, a díszletet Szőke Zsuzsi készítette. A várnyári színházának színpadát a szülők ácsolták.

Kifejtették, a Váradi Biblia története közösségünk nagy története. Egy közösség a saját történetéhez mindig visszatér, újrafogalmazza, kapcsolódási pontokat talál újra meg újra. Bármily kevesen vagyunk, ha tiszta a szándékunk, fölemelt fővel cselekedhetünk.

Benedek Árpád, a Csillagocskák Zenekar vezetője közölte: a teljes Csillagocskák „család” szívvel-lélekkel készült erre a játékra. A Csillagocskák-lét nemcsak abból áll, hogy táncolnak, jól érzik magukat. Kallós Zoltánt idézve: „Addig vagyunk magyarok, míg magyarul táncolunk és énekelünk.” A Csillagocskák eszmeiségében a hitbeli kötődés is fontos.

## Miért viselkedik így velem a felnőtt gyermekem?

„Megmondtam, hogy ne menj sehova, mert elesel, és megütöd magad!” „Nincs időm a hülyeségeidre!” „Velem nem jössz!” „Ne beszélj butaságokat!” „Majd jövök, ha ráérek!” „Nincs nekem időm erre!”

Sok idősödő szülő éli át azt, hogy a gyerekei csúnyán viselkednek, tiszteletlenül beszélnek vele, lekicsinylik, vagy egészen egyszerűen nem veszik figyelembe, esetleg meg sem látogatják hónapokig, vagy ha együtt élnek, gyakran megalázzák.

A korosodó szülő értetlenül áll ebben a helyzetben, és rendszerint fogalma sincs, hol csúszott el ez az egész, miért viselkedik vele így a gyereke. Igazságtalannak érzi, hiszen felnevelte, kitaníttatta, férjhez adta/megnősítette, sok esetben még az unokák nevelésébe is besegít, de mintha emberszámba se vennék. A kívülágnak dicsekszik a családjával, próbálja azt mutatni, hogy minden rendben van, de valójában rettenetesen szenved a gyermeke viselkedésétől.

### BUMERÁNG

Ennek rendszerint két különböző oka lehet. Az egyik az, hogy a most tiszteletlen felnőtt gyermekkel a szülő évekkal/évtizedekkel azelőtt ugyanígy bánt, zsenge gyermeki lelkét sokszor alázza meg, nem törődött a gyermeki érzéseivel, és ezt felnőttként ő ösztönösen megtorolja és visszaadja a szülőnek.

De van egy másik élethelyzet is, ami ide vezethet, mégpedig az, hogy ehhez a szülőhöz, akivel most a gyermeke viselkedik tiszteletlenül, évtizedekkel ezelőtt a társa viszonyult így, ő pedig ezt eltúrte, megaláztatásban leélte az életét, a megtanult rossz mintát pedig a gyermek folytatja tovább, és ugyanúgy viselkedik az időközben felnőtt gyermek a szülővel, mint anno a házastárs.

Ahhoz, hogy a probléma gyökerét megtaláljuk, vissza kell tehát menni a gyerekkorba, és megnézni, miként viselkedett a szülő a gyermekkel. Vajon amikor gyermeket nevelünk, eszünkbe jut, hogy az a kis két-három éves cukiság vagy a tizenéves gézengúz felnőtt lesz, és mindent, amit tőlünk kapott, magával visz? Minden, amit a gyereknek mondtunk, vagy amit vele éreztettünk, amit éveken át újra és újra ismételtünk, belevődik, és felnőttként úgy aktiválódik benne, mint a számítógépben egy program.

Ha megoldást szeretnénk kapni, akkor vizsgáljuk meg, amit a felnőtt gyermekünk mond nekünk, azt, ahogyan viselkedik, és keressük meg, mire emlékeztet ez minket. Mi mondtuk ezt neki évekkal, évtizedekkel ezelőtt, vagy más viselkedett így velünk, és azt tanulta meg? Szinte minden esetben a tiszteletlenül viselkedő gyermek egy mintát követ, amit valakitől megtanult.



Minden, amit valaha tettünk és mondtunk, visszatér hozzánk. Nem arra kell gondolni, amit csak egyszer vagy kétszer mondtunk, hanem arra, amit folyamatosan ismételtünk a gyerekünknek, hogy megtanulja. Minden szavunkhoz kapcsolódnak érzések is, azok az érzések, amiket a szavaink kiváltottak benne gyermekként. Azt a tiszteletet fogja visszaadni, amennyire mi tiszteltük őt gyermekként, vagy ahogy tiszteltük egymást a családban, amikor ő gyermek volt. Az a lelkiület aktiválódik benne felnőttként, amit gyermekként vagy serdülőként otthon magába szívott.

### KI MINT VET...

Nagyon érdekes az életet ebből a szemszögből látni, hogy a nyugdíjas éveink nyugalmát fiatalunkban teremtjük meg, vagy tesszük tönkre.

Ez rendszerint azért nem tűnik fel nekünk, mert amikor a gyermekünk még kicsi vagy serdülő, úgy gondoljuk, hogy nem fogékony arra, amit mondunk. Sokszor ismétljük el ugyanazt, és mégsem teszi meg, sokszor mondtunk el valamit, de úgy érezzük, hogy semmi nem maradt meg belőle. Pedig nagyon is megmarad, csak gyermekként a saját kis programját követi, bontogatja a szárnyait, keresi önmagát, lázad, huncutkodik, hazudozik, bandázik. Mi pedig szülőként sokszor kétségbeesünk, és ha nem tudjuk elérni, amit elvárunk tőle, előfordul, hogy megütjük, ordítózunk, vagy megalázzuk.

A szigor és a következetesség elengedhetetlen kelléke a nevelésnek, de a megaláztatás, ordítózás, szélsőséges viselkedés nem. Minél többször alkalmaztunk ilyen módszereket, annál több harag vagy akár gyűlölet halmozódott fel benne irántunk.

Ha majomszeretettel szerettük, és mindent megengedtünk, az sem szül jót, mert ahogy nő, kihasználhat, visszaélhet a gyengeségünkkel. Nem egyszerű megteremteni azt a családi légkört, amelyben egészséges pszichéjű gyermeket tudunk nevelni, aki majd tisztel minket idős korunkban.

A szülőnek, aki gyermeket nevel, szükséges, hogy legyen önbizalma és önbecsülése, valamint ne valami rossz mintát kövessen, amelyet a saját szüleitől tanult. Kell még hozzá szeretet, következetesség, szigor, tisztelet, és sok humorérzék. Van olyan időszak, például a kamaszkor, amit nem lehet humorérzék nélkül átvészelné. Ha ezek mind megvannak, nagyot hibázni nem lehet. De ha önzés van, vagy játszmák a családtagok között, hosszú ideig tartó idegesség és feszültség, akkor nem lehet kiegyensúlyozott gyermeket nevelni, aki majd felnőve tiszteletet ad.

### NEM LEHETETLEN KÜLDETÉS?

Mi van akkor, ha ez már kialakult, és a bosszú program a gyermekünkben aktiválva van? Ebben az esetben nehéz dolgunk lesz még akkor is, ha menet közben rájövünk, hogy hol hibáztunk, mert a gyermekünk már nem biztos, hogy meghallgatja vagy el is fogadja a véleményünket. Ha nem sikerül hatni a gyermekünkre, és megbeszélni ezt, életünk végéig vihetjük így a vele való kapcsolatot, és talán halálunk előtt rádöbben, hogy nem így kellett volna viselkednie.

Ha sikerül erről beszélgetni, és mindkét oldal, szülő és felnőtt gyermeke, nyitott a megbeszélésre, már lehet elérni eredményeket. Viszont meg kell gyógyítani az okozott sebeket, kell tudni bocsánatot kérni és változtatni a magatartáson.

Néha tündérmesének érzem azt, amit leírtam, mert minél idősebb az ember, annál nehezebben változtat a beidegződéseiben, és rendszerint az emberek a szokásaikat, viselkedésüket megőrzik életük végéig, így kevés esetben látam megváltozni a szülő-gyermek kapcsolatot, de ez nem lehetetlen. Ahol van nyitottság egymás iránt, ahol van elfogadó szeretet, ott bármikor lehet jó irányba mozduló változás.

Nagyon fontos, hogy időről időre a lelkiismeretünkkel vizsgáljuk meg a szavainkat és cselekedeteinket.

# Tévedés és megbocsátás

Ismertem egy idős házaspárt, akik több mint húsz éven keresztül úgy éltek egy közös lakásban, hogy egyetlen szót sem szóltak egymáshoz. Mivel a felnőtt gyermekük a családjával együtt velük élt, ha közlendőjük volt, akkor rajta keresztül küldtek üzeneteket egymásnak. Kívülálló számára szinte észrevehetetlen volt, hiszen ha vendég érkezett hozzájuk, együtt fogadták, mindketten bekapcsolódtak a beszélgetésbe a vendéggel, csak egymáshoz nem szóltak.

Az elkövetett hibák, bűnök, emiatti harag és megbocsátás kérdése nagyon nehéz probléma családon belül. Rengeteg türelem és kompromisszum kell, hogy megoldást találjanak rá a családtagok.

Ha az ember összevitatózik valakivel, aki nem családtag, még ha nem tudnak is megbocsátani egymásnak, könnyen meg tudják szakítani a kapcsolatot, még akkor is, ha falubeliek. De mi történik, ha családtag bántja meg az embert, akivel egy fedél alatt él?

Érdekes lenne egy szavazás arról, hogy hány ember hordoz élete végéig sértettséget vagy haragot egy-egy hozzátartozója hibája vagy bűne miatt.

## MEGOLDÁSOK

Vannak-e megbocsáthatatlan tévedések, bűnök? Vagy mitől válik egy bántás, sértés megbocsáthatatlanná? Mi vezet odáig, hogy a családtagok megszakítsák egymással a kapcsolatot? Mi kell ahhoz, hogy meg lehessen bocsátani, illetve felejtani?

Ismerek egy házaspárt, ahol a férj többször megcsalta a feleséget. A férjnek olyan munkája van, hogy sokat tartózkodik nőtlenségben, és kihasználta az alkalmakat. A feleség lassan rájött, hogy a férj félrelép, de a férj folyamatosan tagadott. Amikor végre rá tudta bizonyítani a hűtlenséget, a férj megsértődött, és nem volt hajlandó beszélgetni erről. Úgy oldotta meg a problémát, hogy veszekedett, mikor ez szóba került. A feleség pedig ettől kezdve a saját fájdalmával élt tovább, s a szakadék egyre csak nőtt köztük, valós megoldás nélkül.

Tudok olyan párt, ahol a társak éveken át veszekedtek, a legkisebb dolgokban sem tudtak megegyezni, folyamatosan, körülbelül hetente kitért köztük a háború. Minden családtag a kapcsolat végét várta, hogy végre megnyugodjon mindenki, és elcsituljanak a viták, de ők csak folytatták tovább. Négy évbe telt, mire megismerték és el tudták fogadni egymást annyira, hogy lecsitulnak. Lassan, fokozatosan megtanulták kezelni a problémákat, és azt mondják magukról, hogy most harmonikus családi életük van. Senki nem



hitt benne, hogy meg tudják menteni a házasságukat. Vajon mi volt ennek a titka?

Ismerek két testvért, akik a szüleik halála után összevesztek a családi házon, mert mindketten másképpen emlékeztek arra, hogyan kell elosztaniuk. Éveken keresztül egyik sem engedett a saját igazából, míg egyszer megoldódott a probléma magától: a ház összeomlott. Beázott a tető, az időjárás addig rombolta, míg a ház összerogyott. Nem vették észre, hogy a ház össze fog dőlni, mert egyrészt el voltak foglalva a veszekedéssel, másrészt a gaz felülnötte a házat, így amikor meglátták, mi történt, már visszafordíthatatlan volt a kár. A házat le kellett bontani.

Csupán néhány példát hoztam fel. De biztosan mindenkinek vannak hasonló helyzetben levő ismerősei, vagy akár a saját életükön keresztül átérték már a megbántás, harag, megbocsátás kérdését.

## BOCSÁNAT MINDENRE

Isten arra buzdít minket, hogy akár „hetvenszer hétszer” is meg kell bocsátani az ellenünk vétkezőknek. Állítom, hogy meg is lehet, csak annak van egy feltétele, mégpedig az, hogy a másik fél részéről hangozzon el az őszinte bocsánatkérés. És van még egy feltétele: az pedig a szeretet iránta.

Nincs az a bűn, amit ne lehetne megbocsátani, ha látjuk azt, hogy a szerettünk megbánta, és tiszta szívből bocsánatot kér. Hiszen az őszinte bűnbánat nem gyengíti a

kapcsolatot, hanem erősíti. Mindenki követ el hibákat családi kapcsolatokon belül, és a megoldott problémák, az igazi kibékülések által még erősebbé kovácsolódik a kapcsolat. De ez csak akkor működik, ha van szeretet is családon belül, mert ha a szeretet kihűlt, nem tudunk igazán megbocsátani sem, vagy talán helyesebben mondva nem is akarunk, és egyre csak keressük a hibát, hogy lehessen haragudni és mérgeledni.

Sok ember képtelen elismerni a hibáját, mert azzal az egója sérül, és már nem tud a kapcsolaton belül szerepet játszani és nagyobb mutatni, mint ami. Így inkább kockára teszi a kapcsolatot, csak a hiúsága ne sérüljön.

## A FELEJTÉS EREJE

Isten, amikor megbocsát, el is felejt a bűneinket, és soha többé nem említi őket. Mi erről kicsit másként gondolkodunk. Akaratlanul vagy akaratunkon kívül minden rögzül a tudatalattinkban, és ha valaki ugyanazt a típusú hibát elköveti újra velünk szemben, előszoktuk venni a régiéket is, és ráolvassuk. Így indulnak az igazi nagy veszekedések. Lassan elfelejteni valakinek a hibáját akkor lehet, ha megbánta, bocsánatot kért, megbocsátottunk, és soha többet nem követi el. Ha újra megteszi, a haragunk általában úgy csap le, mint a szélvihar, vagy pedig a zárkózott ember ugyanezt önmagába fordulva éli át.

Nagyon nehéz elfelejteni egy megcsalást, egy durva sértést vagy egy ütést például. Hiszen ezekben a helyzetekben megalázottnak érezhettük és éreztük is magunkat, és a személyiségünk automatikusan védekezik, s távolságot tart attól az embertől, aki ezt tette.

Azokat a hibákat könnyebb megbocsátani, amelyek nem érintenek mélyen; hibák ugyan, de nem aláztak meg vele. Viszont minden esetben igényeljük a bocsánatkérést és annak az átélését, hogy a másik megbánta, amit tett.

Az lenne az igazi, ha el is tudnánk felejtani az egymásnak okozott sérelmeket, de ahhoz sok idő kell, ráadásul az is, hogy nyugodt legyen a kapcsolat, újabb háborúságok nélkül, szeretetben, mert a léleknek sok idő kell a gyógyuláshoz.

Az elmérgesedett kapcsolatoknak pedig, ha a házastársak nem találják megoldást a problémára, a gyermekek isszák meg a levét akkor is, ha a házastársak úgy döntenek, hogy együtt maradnak, és akkor is, ha külön folytatják az útjukat. A gyermekek így is, úgy is sérülnek. Ha lenne annyi erő és szeretet a kapcsolatokban, hogy megoldást találjanak a problémákra, az lenne az igazi kivezető út.

Isten adjon kellő bölcsességet a számunkra!

## Nőszövetségi ünnepségsorozat a Bihari Egyházmegyében

„Megnyitja az Úr gazdag kincsházát, az eget, és idejében ad esőt a földedre, és megáldja kezed minden munkáját” (5Móz 28,12a).

Ezzel az igével hívta emlékezni és ünnepelni a Bihari Református Egyházmegye Nőszövetségének elnöksége az egyházmegye gyülekezeteit, nőszövetségeit egyházkerületünk fennállásának 100. évfordulója alkalmából.

Az egyházkerület legnagyobb egyházmegyéje hét régióra tagolódik: Nagyvárád, Határ mente, Berettyó mente, Hegyköz, Sebes-Körös mente, Erdőhát és Belényesi-medence.

A nagyváradi és a határ menti gyülekezetek együttes részvételével kezdődött meg az ünnepségsorozat 2021. június 27-én a Nagyvárád-újívárosi templomban.

Igehirdetés (Ardai Erika nőszövetségi elnök) és köszöntések (Vinczéné Pálfi Judit missziói előadó tanácsos és Dénes István Lukács generális direktor, esperes) után dr. Pálfi József lelkipásztornak, a Partiumi Keresztény Egyetem rektorának előadása következett az egyházkerület megalakulásának száz évvel ezelőtti körülményeiről. Az első alakuló megbeszélés helyszíne éppen az újvárosi egyház tanácssterme volt.

Sulyok István egykori bihari esperesnek, majd az egyházkerület első püspökének irodai székét mind a mai napig őrzi a gyülekezet az újvárosi templomban.

Július 4-én Erdőhát gyülekezetei ünnepeltek a tenkei református templomban. Az



igehirdetés szolgálatát ez alkalommal is a nőszövetségi elnök végezte. Dr. Pálfi József lelkipásztor, rektor pedig közvetlen hangú előadásban ismertette eme hallgatóság körében is az egyházkerület megalakulásának bonyodalmait.

Ezután Reingruber Eszter hegedűszólóját hallgatták meg, majd bemutatkozott a tenkei gyülekezet új lelkipásztora és felesége.

Bihar nagy templomában augusztus 1-én gyűltek össze ünnepelni a Berettyó mente gyülekezetei. Vendég igehirdető Bogya-Kis Mária egyházkerületi nőszövetségi elnök volt.

Ezután Csernák Béla nyugalmazott lelkipásztor tartott érdekesítő előadást a száz évvel ezelőtti események polgári, egyházi, politikai háttéréről, illetve az új egyházkerületben elkezdett diakóniai munkáról.

A Sebes-Körös mente gyülekezetei augusztus 22-én találkoztak Pusztaiújlakon. Ez

a századik évforduló megünneplése mellett testvérgyülekezeti találkozás is volt a nyírbátoriakkal. Dénes István Lukács esperes igehirdetése után Zsigmond Attila, a fugyi gyülekezet művészettörténész lelkipásztora idézte meg – vetített képes előadásban – a 100 évvel ezelőtti irodalom, képzőművészet erdélyi, partiumi nagyjait.

Augusztus 29-én Várasfenes gyülekezete fogadta templomában a Belényesi-medence gyülekezeteiből érkezetteket. Az egyházmegyei nőszövetségi elnök igehirdetése után Forró László egyházkerületi főjegyző előadásában beszélt a száz évvel korábbi el-, illetve leszakadás folyamatáról egy vadonatúj egyházi, politikai helyzetben, mind a Partiumban, mind az egész országban.

Az egyházmegyei ünnepségsorozat a Hegyköz gyülekezeteinek találkozójaival zárult szeptember 29-én Hegyközújlakon.

A hegyközújlaki gyülekezet lelkipásztorának, Batori Juditnak a köszöntője után Dénes István Lukács áhítatát hallgathatták meg a jelenlevők. Az esperes igemagyarázatát a 100. zsoltárra alapozta, amely egy hálaadó zsoltár. A szívünk mélyén tudjuk mindannyian, hogy az igazi hálaadás az, ha ezt a „mindent” kezdi sorolni az ember, ha nem válogat jó és rossz között, mert a rosszban is meglátja a jót.

Ezt követően Forró László KREK-főjegyző Százéves a Királyhágómelléki Református Egyházkerület címmel tartott előadást.

TÓTH ZSIGMOND ÖSSZEÁLLÍTÁSA

## Kárpát-medencei Református Nőszövetségek Találkozója Nagyváradon

A Kárpát-medencei Imanap előkészítése volt a céljuk, a találkozás öröme túl, azoknak a nőszövetségi vezetőknek, akik 2021. szeptember 16. és 19. között Nagyváradon együtt értekeztek.

A Nagyvárád-újívárosi református templomban kezdődött az alkalomsorozat csütörtökön, majd szakmai kiránduláson vettek részt, diakóniai tevékenységeket tekintettek és templomokat látogattak meg: Nagyváradon, Micskén, Magyarokécsen, Hegyközszentmiklóson, Biharfélegyházán és Élesden.

Szombaton csatlakoztak az egyházkerület által szervezett centenáriumi ünnepi istentisztelethez. Város- és várlátogatás is szerepelt a szabad programok között, majd vasárnap ünnepi istentisztelettel ért véget az esemény a Nagyvárád-újívárosi református templomban.

Bogya-Kis Mária egyházkerületi nőszövetségi elnök köszöntötte az egybegyűlteket: A Kárpát-medencében élő református nők,



édesanyák tizenhat évvel ezelőtt egy olyan különleges imaszolgálatba kezdtek, amely átfogja nemcsak a Kárpát-hazában élő magyar nemzet tagjait, hanem a világ minden táján élő honfitársainkat is. Bátor vállalkozás ez az imaközösség, különösen ha tudjuk, hogy miért volt szükség a Kárpát-medencei Imanap elindítására. A történelem sok fájó emléket hagyott megtört lelkű népünk életében. Imádkozzunk egymásért, mert az ember által okozott sebeket Isten be tudja gyógyítani.

Idén a Királyhágómelléki Református Egyházkerület százéves múltjára is emlékezünk. Az egyházkerületnek a kegyetlen történelmi döntések nyomán az anyaországtól

elszakítva kellett megtalálnia önálló életét, fel kellett nőnie az önálló szolgálatra. Hálát adhatunk Istennek, aki kegyelmében megtartotta a Partium magyar népét. A sokféle megpróbáltatást is a javunkra fordította, hitünket, anyanyelvünket, kultúránkat megőrizte, csodával határos módon átsegített minket a nehézségeken.

Hisszük, hogy az édesanyák és gyülekezetek imája is áldott eszköz abban, hogy Isten előtt megbocsátó szeretettel építsük kapcsolatainkat, az életet és az Ő országát a földön, neve dicsőségére és embertársaink örömeire – mondta az egyházkerületi nőszövetségi elnök.

Nagy Erika szatmári nőszövetségi elnök, egyházkerületi alelnök lapunknak elmondta, hogy a találkozón képviseltette magát mind a négy magyarországi egyházkerület (Tiszáninnen, Tiszántúl, Dunamellék, Dunántúl), valamint az erdélyi és a házigazda (királyhágómelléki) egyházkerület.

## „Jutalmam, hogy tehetem”

Nagybánya-Óváros Református Egyház-községében több mint egy évtizede diakóniai csoport működik Bakné Major Enikő helyi lelkipásztor irányításával. A csoport tevékenységének mottója a református diakonizsák jelmondata: „Jutalmam, hogy tehetem.”

Feladatunk gyülekezetünk idős, beteg, özvegy, rászoruló tagjainak anyagi és lelki támogatása, otthoni vagy kórházi látogatásuk, segítségnyújtás bevásárlásban, ügyintézésben, gyógyszerkiváltásban, közös igeolvasás, imádság, beszélgetés.

Csoportunk több beteg gyermek és felnőtt külföldi gyógyulását, orvosi kezelését támogatta, besegített a villany- és gázzsámlák kifizetésében. Diakónusaink gyülekezetünkön kívül is végeztek segítő munkát – tartós élelmiszerekkel támogatták a Tenkei Református Egyház Szeretetotthonának idős lakóit, az élesdi Kajántó Mária gyermek- és ifjúsági otthon gyermekeit. Szolgálatunkkal az embereket szolgáljuk, és ez az Úrnak végzett szolgálatot jelenti, amivel embertársainknak egy kis örömet szerzünk, mert „aki mást felüdít, maga is felüdüli” (Péld 11,25).

Úgy érezzük, hogy nagyobb boldogság adni, mint kapni, hiszen az adásban és elfogadásban rejlenek az élet legszebb pillanatai, és valljuk, hogy szolgálni és segíteni nem egyoldalú folyamat, gazdagítja mind azt, aki ad, mind azt, aki elfogadja a segítséget.

A világijárvány rányomta bélyegét csoportunk tevékenységére, de a munka ebben az időszakban sem szünetelt. Alkalmazkodva az egészségügyi előírásokhoz, kerültük a személyes beszélgetéseket, és telefonon tartottuk a kapcsolatot gyülekezetünk tagjaival, az ajtók elé tettük le a bevásárolt élelmiszercsomagot vagy a kiváltott gyógyszereket. Célunk az volt, hogy a betegeket lélekben gyógyítsuk, bátorítsuk magányukban, reményt nyújtsunk a szomorú napokban.

### ÚJULT ERŐ ÁRADÁSA

A tavaszi találkozónkon merült fel, hogy jó lenne ismét gyülekezetünkön kívül segítséget nyújtani egy gyermek- vagy idősothonnak. Így jutott a választásunk a Zsoboki Református Egyházközség keretében működő Bethesda Gyermekotthon és Szórvány-iskolaközpontra. A járvány ideje alatt az otthon sok támogatástól elesett, tartalékait is felélte, ezért segítséget kért. Úgy döntöttünk, adakozásra szólítjuk fel közösségünket. Gyülekezetünk, együtt az alsófernezei leánygyülekezettel, bőkezűen adakozott, így augusztus végére tizenkétezer lej gyűlt össze. Közben felvettük a kapcsolatot az otthon vezetőjével, Ruzsa Erzsébettel és a helyi lelkipázztorral, Barta István Zsolttal: érdeklődtünk, mire van



szüksége az otthonnak. A beszélgetések alapján vásároltunk: tisztítószeret, mosogatógépet, két ruhaszárító gépet, szőnyegmosót, fűnyírót, vetítővásznat, logikai játékokat, és külön minden gyermeknek csomagot (55-öt) készítettünk. A hívek pedig még ezeken felül adományoztak mikrohullámú sütőt, porszívót és egy megafont. Három autóba elhelyezve az adományokat nyolc presbiter és diakónus indult szeptember 25-én a zsoboki gyermekotthonba, hogy átadja mindazt, amit önzetlenül, önkéntesen és örömmel gyűjtött.

### IGAZI OTTHON: TESTVÉREK KÖZÖTT

Az intézményt 1994-ben alapította a nemrég elhunyt dr. Molnár János teológiai professzor, aki Isten szeretete című könyvében ezeket írta: „A zsoboki Bethesda Gyermekotthon és Szórvány-iskolaközpont a kegyelem, irgalom és a gyógyulás háza akar lenni árva, félárva és szociálisan terhelt családból származó gyerekek számára. Otthon, ahol ezek a gyerekek a hiányzó szülők helyett szülőkre lelhetnek, otthon, ahol szeretetet, gondoskodást, törődést és meleget kapnak, otthon, amely nevel, oktat, otthon, amely az Ige örök hatalmával készíti fel őket az életre, pályaválasztásra, a felelős gondolkodásra, a majdani családalapításra és arra, hogy mint öntudatos keresztyén emberek illeszkedjenek be erdélyi társadalmunkba.”

Úgy gondoljuk, hogy a professzor úr gondolatai megvalósultak, mert az otthon jelenleg 35 árva, félárva gyermeknek ad állandó lakhelyet, 10-15 gyermek pedig bejáró diákként tanul ott. Kötelező a templomlátogatás, önálló életre nevelik őket, családi környezetben élnek, pszichológiai tanácsadásban részesülnek az arra rászorulóknak, a 8. osztályt elvégzők pedig tovább folytatják tanulmányaikat Bánffyhyunadon vagy a Kolozsvári Reformá-

tus Kollégiumban, és hét végén „hazatérnek” az intézetbe. A választott szakmát kitanulva próbálnak elhelyezkedni és integrálódni a társadalomba.

Az intézetnek 25 alkalmazottja van, ők az egyház keretében működő malomban, pékségben, kertészetben, állatfarmon is dolgoznak. A nevelők szeretettel, türelemmel foglalkoznak a gyermekekkel, azok pedig kíváncsian, kedvesen és közvetlenül elbeszélgettek velünk, együtt játszottunk, ebédeltünk. Szemből hála, köszönet sugárzott felénk. Boldogan vezettek körbe bennünket, mutogatták az „otthonuk” zegét-zugát, meséltek mindennapjaikról.

Az otthonban vallásos szellemiség uralkodik. Az ebédlőben „Az ételért, az italért légy áldott, jó Atyánk” mottó olvasható, az étkezés imával kezdődik és végződik.

Felszabadultan meséltek azokról a feladatokról, amelyeket szolgálatosként végeznek, és a szabadidejük kedvelt foglalkozásairól is örömmel beszámoltak. A nagyobbak azok, akik jobban hiányolják az igazi otthont, és fájlatják, hogy a szülők ritkán látogatják meg őket, de nagyon elégedettek, és szeretik az otthon nevelőit, a kialakult „kis családot”, ahol testvérként élnek együtt, segítve, tisztelve és szeretve egymást.

Elbeszélgetve az otthon vezetőjével megtudtuk, hogy bizony nem kis gonddal jár az intézmény fenntartása. Állandóan pályáznak, kapnak bel- és külföldi támogatást, és nagyon bíznak az Úristen szeretetében, aki mindig segítséget nyújt a legnehezebb időkben a gondok megoldásában.

Tiszta szívből adunk hálát Istennek, megköszönjük kegyelmét, hogy az Ő változatlan szeretetével és irányításával szolgálatunkat sikeresen, hasznosan és embertársainknak örömet szerezve tudtuk teljesíteni. Mindezt egyedül Istené a dicsőség!

## Negyed évszázados lett Szigetlanka gyülekezete

Egy közösség álmotott 1990. október 28-án, az álom valóra vált 1996-ban, így 25 éve templom áll a szatmári Deák téren. Gyülekezete élő, Isten kegyelméből. Mára megújult az egyházközség parókiája is. Volt tehát miért hálát adni.

A 25. zsoltár első versének elénekklésével emelte fel hálátelt szívét Szigetlanka templomos népe 2021. szeptember 26-án délelőtt. A hálaadó istentiszteleten Király Lajos szatmári esperes hirdette az Úr ígését: „Én és az én házam népe az Urat szolgáljuk!” (Józs 24,15b) „Minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére” (Fil 2,11).

Minden ember másként látja a világot, a maga nyelvén keresztül. A szeretetet azonban nem a szép szavak adják, hanem a tettek. Ilyen tett az épület megvalósítása is. Az épületek hatással vannak az érzelmeinkre. A lelkünk világához teremjük meg az épületeinket. Vannak olyan terek, melyek elválasztanak egymástól, és vannak olyan terek, melyek összekötnek, közösséget teremtenek. Ilyen összekötő, közösségformáló tér a szigetlankai református templom, melyről huszonöt éve talán sokan elmondták, hogy ott nem lehet templomot építeni, mások viszont megmutatták, hogy lehet.

Valóban a kegyelem a szó, amivel össze lehet foglalni a gyülekezet eddigi történetét



– mondta Rácz Ervin házigazda lelkipásztor. Az, hogy a parókia épülete megújult, azt jelenti, hogy a gyülekezet szereti lelkipásztorát, s ő érezte ezt a megpróbált időszakban is.

A parókia egyedi lett, mint ahogy minden ember eredeti. Az, hogy a reménység és örökkévalóság színe dominál az épületen, önmagában is üzen. Két ige messzire üzen a parókia faláról: „Én és az én házam népe az Urat szolgáljuk!” (Józs 24,15b) – Az ott lakó családja, nagy családja: gyülekezete Isten dicsőségére szolgál, példát adva arra, hogy van út a mélységből a magasságba. „Örüljete az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljete!” (Fil 4,4) – ha megvidámítja ez az ige az arra elsétáló embereket, akkor elérte a célját – fejtette ki a lelkipásztor, s megköszönte Csorvási Józsefnek és csapatának a becsületes művesmunkát.

A város többi gyülekezetének nevében Korda Zoltán szatmár-láncosi és Bogya-Kis Mária szatmár-szamos-negyedi lelkipásztor hozta igei bátorítását.

Az ünnepi szolgálatok rendjén a szigetlankai ifjak Papp Krisztina kántornő vezetésével csodálatosan énekeltek. Az énekek között verset mondott Kupán Erzsébet, aki az elmúlt két és fél évtizedben sokszor megörvendeztette szavalataival a gyülekezetet. Sági Zsuzsa, Szigetlanka első babája, akit először kereszteltek ebben a templomban, szintén szavalt, őt követte keresztapja, Varga István, a gyülekezet hűséges presbitere. Az első esküvői tanúk, a szintén hűséggel szolgáló presbiter Bóné Péter és felesége, Mária is háláról szóló verset tolmácsoltak a gyülekezetnek.

REFSZATMAR.EU

## 10 éves a HarangSzó Rádió, 11 éves a refsztatmar.eu

Keresztyén könnyűzenei koncerttel és szolgálatra buzdító istentisztelettel adtak hálát a Szatmári Református Egyházmegye honlapja indulásának 11. és a HarangSzó Rádió létrejöttének 10. évfordulóján.

A szigetlankai református templomban Rácz Ervin házigazda lelkipásztor köszöntése után a szászrégeni Sófár Zenekar dicsőítése csengett fel szeptember 26-án délután 17 órától.

Az ígét Ghitea-Szabó József Levente peldbárthidai lelkipásztor hirdette Pál apostol ró-mabeliekhez írott levele 10. részének 9. és azt követő versei alapján. Ő a HarangSzó Rádió nagyváradi stúdiójának szerkesztője és a Harangszó gyülekezeti lap felelős szerkesztője.

A prédikáció az üdvösségről szólt. Mindent meghatároz az, hogy tudom, üdvösségben járok, győzelemre kiválasztott vagyok Jézus Krisztus által. Halljuk meg az üdvösségről szóló üzenetet, és adjuk tovább. Isten az embert munkatársává hívja, hogy együtt mutassuk meg az üdvösség útját szereteteink, környezetünk számára. Ennek megfelelően cselekedjünk, és a reménység soha nem hagy el – mondta a lelkipásztor.



Dr. Puskás Csaba, a Szatmári Református Egyházmegye főgondnoka igei köszöntőjében a harangszó néhány jellemzőjét emelte ki. A toronyba való felhúzás után az emberek többsége nem látja a harangot, csak a hangja nyilvánul meg számukra, onnan ismerik meg az ott élők. Rejtett hangszer, nem hivalkodik. Mi okból szólal meg? Vannak napszaki harangozások, például déli harangszó. Van kísérő harangszó – temetések tartozéka, de van, ahol a híveket is hazakiséri. Rendkívüli események, tüzeset, óévbúcsúztató... Idő múlását jelzi. „Hívom az élőket, elsíratom a megholtakat” – üzeni a régi latin harangfelirat. Legfontosabb feladata: istentisztelet előtt hívogató harang gyűjti egybe a híveket. Mivel a haranghaszná-

lat sok városban megkopott, nincs jelentősége a hétköznapi életben, fontos a „HARANGSZÓ RÁDIÓ – Közösségre hív”.

Kihez szól? Mindenkire. Csak kevesen hallják meg. Sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak! Akinek van füle, hallja! Ugyanúgy szól minden alkalommal. Nem változtatja a hangját. Mindig ugyanazt mondja. Mint a Sófár. Mit mond? CSAK RÓLA SZÓL!

Bármilyen szolgálatod van, mindegy, mit teszel, csak RÓLA szóljon! „Légy te is harang, Isten kezében – vagy akár kis csengő! De szólj alkalmas és alkalmatlan időben, csak RÓLA szólj! Úgy, hogy: „Ne legyünk hiú dicsőség kívánók” (Gal 5,26). Isten dicsőségét hirdessük! Soli Deo gloria!” – buzdított a főgondnok.

A Sófár Zenekar tolmácsolásában egy gyönyörű fohással ért véget az alkalom: „Adj, Uram, erőt, hogy a barátomat megtaláljam. Adj új jövőt, fénylő arcodat meglás-sam. Erdély újra éljen, lobogjon tiszta ének, örömtáncot járjon, lelkem Téged áldjon.” Úgy legyen!

RÁ CZ ERVIN

## Pályázati felhívás

A Szilágysomlyói Református Egyházmegye Esperesi Hivatala és a Zilahi Református Egyházmegye Esperesi Hivatala pályázatot hirdet (a Romániai Református Egyház Törvénytára, azon belül a Lelkipásztorok Képesítéséről és Alkalmazásáról szóló rész 64. paragrafusának megfelelően) a Zilahi Református Wesselényi Kollégium megüresedett iskolalelkészi állásának a betöltésére.

Az iskolalelkész javadalmazása a törvényes előírásoknak megfelelően történik. Rendelkezésre álló szolgálati lakás: 1 szoba, 1 konyha, fürdőszoba. Lelkészi teendők: a Kánon előírásai és az Iskolaszék által jóváhagyott munkaköri leírás szerint (a munkaköri leírás mellékelve).

A pályázathoz (a Romániai Református Egyház Törvénytára, azon belül a Lelkipásztorok Képesítéséről és Alkalmazásáról szóló rész 25. paragrafusának megfelelően) a következő iratokat kell betérjeszteni:

- önéletrajz
- mindkét lelkészi oklevél másolata
- felszentelési bizonyítvány másolata

– a pályázó nyilatkozata az Iskolaszék elvárásainak (munkaköri leírásának) az elfogadásáról

– egészségi alkalmassági vizsgálatról szóló igazolás

– az esperes által, a pályázat közzététele után, kiállított szolgálati bizonyítvány, melyben igazolni kell azt is, hogy a pályázó nem áll fegyelmi vizsgálat vagy választhatóságát korlátozó ítélet hatálya alatt

– az esperes által, a pályázati hirdetés után, záradékolt törzskönyvi lap másolata

– a szakmai továbbképzéseken, valamint a lelkészértekezleteken való részvételt igazoló okirat



– a pályázó tudományos, közéleti vagy más nem lelkeszi tevékenységéről szóló beszámoló

– nyilatkozatot arról, hogy megválasztása esetén az állást elfogadja és elfoglalja

– ezenkívül a pályázó köteles egy szolgálati tervet is betérjeszteni, amelyben vázolja a leendő iskolalelkészi szolgálat általa elképzelt súlypontjait.

A pályázati iratokat a ZRWK titkárságára kell betérjeszteni (Cím: B-dul Mihai Vi-teazul, nr. 25, Zilah (Zalău), Szilágy (Sălaj) megye. Hivatali órarend: hétfőtől péntekig 8-15 óra között). További tájékoztatás kérhető mindkét egyházmegye esperesétől (Bogdán Szabolcs-János: 0787-899015, Szász Bálint-Róbert: 0763-677728).

Pályázati határidő: 2021. november 1.

Szilágysomlyó – Zilah, 2021. október 1.

**BOGDÁN SZABOLCS-JÁNOS**  
esperes

**SZÁSZ BÁLINT-RÓBERT**  
esperes

## A Zilahi Református Wesselényi Kollégiumban szolgálatot teljesítő iskolalelkész feladatköre

A kollégiumi lelkészt a Kánon szerint pályázat útján nevezik ki. Az iskolalelkész munkaprogramját – kettős meghatározottsága következtében – az iskolában az igazgató határozza meg, lelkészi munkáját az egyházmegye esperesei felügyelik. Az iskolalelkész az illetékes egyházmegye bekebelezett lelkésze. Az iskolalelkész javadalmazása a besorolásnak megfelelően történik.

- Az intézmény igazgatójával együtt az iskolalelkész felelőssége az intézmény magyar református szellemiségének biztosítása; összhangban és egyetértésben együttműködik az iskola vezetésével az iskola szellemiségének megőrzésében és ápolásában;
- Építi és gondozza a nevelők és tanulók gyülekezetét, az igehirdetés és a szeretetszolgálat feladatait ellátja;
- Rendszeresen áhítatot tart a nevelők közönségnek és a tanulóknak;
- Az iskola munkaközösségének bibliaórát tart;
- Istentiszteletet tart – más gyülekezeti helyeken is – a nevelőközösség és a tanulók részvételével;
- Bibliaórákat szervez korcsoportonként és osztályonként;

- A lelkigondozást biztosítja minden tanuló és tanár számára;
- Kapcsolatot tart fenn a problémás tanulókkal és annak szüleivel: egyéni beszélgetések, családlátogatások formájában;
- Csendes napokat szervez;
- Biztosítja a tanulók szabadidejének hasznos megszervezését, vakációkban a diákok táboroztatásáról gondoskodik;
- Megszervezi és irányítja a belső diakóniai szolgálatot;
- Részt vesz az iskolai rendezvényeken, tanterületi gyűléseken, szülői értekezleteken, és végzi ezek igei megnyitását. Szolgál az iskola különböző alkalmain (évnitó, évvégző, félévvégző, egyéb alkalmak);
- Megszervezi és irányítja az iskola vezetésének felügyeletével a tanintézet belmissziós csoportjainak tevékenységét; (Diákpresbitérium, Cserkészlet stb.);
- Tájékoztatja a nevelő közösséget a hazai és nemzetközi református közélet eseményeiről;
- Rendszeresen tájékoztatja az igazgatót a felmerülő nevelési kérdésekről;
- Képviseli az intézmény érdekeit gyülekezeti kapcsolattartásuk terén;
- Tagként részt vesz a fegyelmi bizottság munkájában;

- Ápolja a testvériskolai kapcsolatokat;
- Minden tanév elején, iskolakezddéig elkészíti az iskola hitéleti nevelési kalendarisztikus munkatervét, amelyet átad az iskola igazgatójának, illetve az Iskolaszék elnökségének;
- A fenti program (munkaterv) megvalósításáról évenként beszámolót készít, melyet átad egyrészt a iskola vezetőjének és az iskola Vezetőtanácsának (Iskolaszéknek);
- Az iskolai istentiszteleti és szeretetszolgálati alkalmakról szolgálati naplót vezet;
- Folyamatosan figyeli az iskola vezetésével és a pályázattal felelős személlyel együtt a megjelenő pályázati lehetőségeket, és javaslatokat tesz pályázati anyagok összeállítására;
- Részt vesz az iskola reklámozásában. Az iskolaszék tagjaival, az egyházmegye lelképásztoraival, általános iskoláival együttműködve irányítja és ellenőrzi a leendő tanítványok toborzását;
- Bentlakás működése esetén felügyeli, szervezi a bentlakó diákok szabadidejét és biztosítja számukra a lelki nevelést;
- A tanintézet színvonalas működése érdekében felelős kötelessége az iskola belső életét és jó hírnevét, a kollégák szakmai tekintélyét megőrizni és emelni.

## Hittel a ringben – Olekszandr Uszik az ellenfeleiért is imádkozik

Olekszandr Uszik megvédte nehézsúlyú világbajnoki címét, majd hitéről tett tanúságot. Az ökölvívó szerint a boksnak egyáltalán nem az erőszak a lényege, ezért ő szeretetben küzd meg ellenfeivel – kétségtelen, hogy a szeretet egy különleges megnyilvánulásaként.



Az ukrán Olekszandr Uszik egyhangú pontozással győzte le a brit Anthony Joshuát a Londonban rendezett profi ökölvívó-mérkőzésen, amelynek tétje a nehézsúly világbajnoki címe volt négy nemzetközi szervezetnél, a WBO-nál, a WBA-nél, az IBF-nél és az IBO-nál.

A győzelem után az ukrán bokszoló így nyilatkozott a Sky Sportsnak: „Ezzel a küzdelemmel egyedül az én Uramat, Jézus Krisztust akarom megdicsőíteni, és elmondani mindenkinek, hogy a dicsőség és ez a győzelem az Övé.”

Uszik elkötelezett keresztény, gyermekkorában egy súlyos betegség kapcsán került közel Istenhez. Ortodoxként rendszeresen jár templomba, mérkőzése előtt is mindig imádkozik, ahogy ezt az említett címmérkőzésen is tette.

Egy idei dokumentumfilmben Uszik elmondta: „Nem vagyok erőszakos a mérkőzéseken az ellenfeleimmel szemben. Egyszerűen csak bokszolunk. Minden mérkőzés előtt arra kérem Istent, hogy ne csak engem segítsen a ringben, hanem az ellenfeleimet is. Isten adta nekünk ezt a sportot is, de azt nem mondta, hogy legyél erőszakos, hogy üssed, ahogy csak tudod, hogy gyűlöld az ellenfeled. Nem, én szeretetben küzdök meg velük.”

777BLOG.HU

FOTÓ: GINTS IVUSKANS | DREAMSTIME.COM

## Felhívás a Kárpát-medencei Imanapra!

Kedves Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Nőszövetsége 2021. december 5-re imanapot hirdet nemzetünk lelki megújulásáért. A 2004. december 5-i magyarországi sikertelen népszavazás eredménye olyan mély nyomokat hagyott az anyaország határain kívül élő nemzettagok lelkében, hogy azt csak az egymásért való közös imádság gyógyíthatja meg.

Hisszük, Isten az őszinte imádságot meghallgatja, és helyre tudja állítani a testvéri szeretet harmóniáját a szívekben. A Kárpát-medence tíz református egyházkerületében működő nőszövetségek évről évre felváltva készítik el a közös imaprogramot, és imádságra hívják fel az egyházkerületek asszonyait, gyülekezeteit. Az idén mi alkottuk meg az imafüzetet, ezt szétküldtük a Kárpát-medencében élő testvéreinknek, hogy december 5-én velünk és értünk imádkozhassanak a közös program alapján. Ebben az évben a Királyhágómelléki Református Egyházkerület 100 éves fennállására emlékezve hálát adunk, hogy Isten a történelem viharai közepette is megtartotta a Partium magyar népét. Hitvalló szívvel valljuk választott igénkkel: „Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javokra van, mint akik az ő végzése szerint hivatalosak... Mit mondunk azért ezekre? Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk? Aki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta, mi módon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?” (Róm 8,28.31–32).



Kedves Testvéreim, könyörögjünk egymásért, a testvéri szeretet növekedéséért, Isten országa terjedéséért a Kárpát-hazában és szerte a világon, ahol istenfélő emberek, magyarok élnek.

Imanapi programunk a KREK honlapján is megtalálható.

Imanapi perselypénzünkkel a KREK szeretetintézményeit támogatjuk.

Az Úr Jézus Krisztus kegyelme áldja meg az imádkozó szíveket és gyülekezeteket!

Szeretettel,

**BOGYA-KIS MÁRIA, a KREK Nőszövetségének elnöke**

## Fricska – Bosszú

A fiatal katonát megszegyenítette a felettese. A tiszt tudatában volt annak, hogy túllépte az elfogadható viselkedés határát, amikor megfegyvelte a fiatal katonát. Az nem mondott semmit, csak a foga között suttopta:

– Ezt még meg fogja bánni, még akkor is, ha ez lesz az utolsó dolog az életemben, amit megteszek.

Pár nappal később az egység a tűzvonalba került, ahol a tiszt súlyosan megsérült, és elszakadt társaitól. A csatatérre már leszállt a

köd, de még látta, hogy valaki jön felé, hogy megmentse. Ez a valaki pedig a fiatal katona volt. Saját élete kockáztatásával vonzolta el a harcmezőről egy biztonságos helyre. A tiszt bocsánatkérően mondta:

– Az életemet neked köszönhetem.

A fiatalember elmosolyodott:

– Mondtam, hogy egy nap megbánja, hogy megszegyenített, még ha ez lesz is életemben az utolsó dolog, amit megteszek. – Ez olyan Isten szerinti bosszú.



# HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja  
ISSN 1221-0323



www.facebook.com/harangszó

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Erdei-Árva István Béla, Fábán Tibor, Tokár Sándor, Törös Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.